

GAZETA POLSKA

W BRAZYLII

Warunki prenumeraty
W Brazylii rocznie 10\$000 z góry, 11\$000 z dołu. W Argentynie 6 pesów, w Ameryce Północnej i reszty zagranicy 3 dolary.
Numer polski: 300 rejsów.
Wychodzi raz w tygodniu
zawazę w środy

Adres dla listów i przysyłek pieniężnych
(„Vales postaes” i „cartas com valor”)
„Gazeta Polska w Brazylii”
Curityba — Parana — Caixa postal 0
Redakcja i Administracja
miejsce: przy ulicy Conselheiro Laurindo N. 6
blisko Uniwersytetu Parańskiego.

WYDAWCA: Franciszek Wochnik REDAKTOR: Ignacy Sklarski

N. 39

Kurytyba, Środa dnia 29 Września 1926

Rok XXXV

Uwagi na czasie.

W numerze 36 „Gazety Polskiej” zachęćeni przez prawdomównego inżyniera H. Krukowskiego, pozwoliliśmy sobie pomóc naszej tutejszej inteligencji zajrzeć do jej własnego sumienia.

Obecnie pragniemy zapoczątkować myśl sanacji, wychodząc z założenia, że dobrze jest uświadomić sobie istnienie bagienka i starać się bagienko to wysuszyć, a przynajmniej usiłować to zrobić.

Taka melioracja, zdaniem naszym, może zapewnić zbawienne warunki dla rozwoju całego naszego wychodźstwa, rozwoju tłumionego dotychczas lub zarażanego miarmatami kurytybskiego ośrodka.

Zaczynamy od partii prawicowo-lewicowej, która to tę, to inną twarz pokazuje, zależnie od pogody: jaki wiatr wieje, tak chorągiewka kopocze.

Dzieje się to skutkiem niezdrowego postawienia polskiej sprawy konsularnej, a przyczyna tkwi zapewne nie tutaj, lecz tam, w Polsce, w kombinacjach biurokracji, pragnącej wpływów i dobrobytu tylko dla siebie i dla swoich, bez względu na najżywniejsze interesy zagranicznych kolonii polskiej.

Po wielu latach oczekiwania, po wielu latach obietnic, potwierdzonych w roku ubiegłym publicznie przez bawiącego w Kurytybie p. Jurystowskiego, Posła Rzeczypospolitej Polskiej, stan Rio Grande do Sul nie dostał dotychczas honorowego konsula z siedzibą w Porto Alegre, a kokietywany i bamiucony kandydat, p. zyparski, w lamutów do śdiany, usłyszał przykłą wiadomość, że rząd polski nie ma zamiaru mianować konsułów czynnych czy honorowych ze sfery tutejszych, lecz stanowiska te obiadzi — swoimi urzędnikami. I Rio Grande do Sul czeka dalej, a ten i ów roj naiwne nadzieje, że jednak będzie mianowany honorowym konsulem, bo coś obiecująco mru-ga dyplomatyczne oko.

Szereg lat usiłujemy zrozumieć co nam polska dyplomacja przez swoje placówki daje i dlaczego te placówki — muszą być powierzane wyłącznie ludziom obcym, przysłanym z kraju, a nie mogą spoczywać w rękach osób tutejszych? I chociaż pilnie usiłujemy to zrozumieć — nie udaje się nam to w żaden sposób, jeżeli do zagadnienia przykładamy jedną z dwu miar: interesów naszego wychodźstwa, oraz materialnych interesów Polski.

W konsulacie widzimy przedstawicielstwo Polski i jesteśmy z niego dumni, ale nie widzimy w nim agendy naszych tutejszych, czy zagranicznych interesów.

Zostawiamy polemice uzasadnianie lub obalanie poruszonego przez nas tematu, nam chodzi obecnie o ujawnienie tego nastroju, jaki się uświadamia coraz mocniej, że żyjemy w poczuciu, iż za nas myślą

się do prawo-lewego pływania za prądem.

Sprawy te poruszamy, jedynie ze względów zasadniczych, nie mając na myśli krytyki obecnego konsula, Szapownego Pana Zbigniewa Miszke, o którym wiemy, że misję swoją spełnił i prawdopodobnie wkrótce nas opuści, jak to regulują przepisy służbowe, określające czas pobytu konsula na cztery lata, które już minęły, — o czym wiemy z ust samego Pana Konsula.

Nie może też nikt czuć się urażony tem, że omawiając przyszłość pragnęlibyśmy widzieć nasze interesy społeczne w jak najlepszych warunkach i z tego powodu zawczasu poruszamy temat dla całego wychodźstwa bardzo aktualny. Temat ten jest zresztą powszechnie omawiany i wyraża on wiarę w naszą zbiorowość, która tem prędzej wyburzy się i ustali, im wyraźniej widzieć będzie konkretną tego potrzebę.

Zdajemy sobie dokładnie sprawę z tego, że pod kątem widzenia urzędowego portret nasz wygląda dość strasznie. Przyczyniliśmy się sami do tego obniżając naszą wagę w walkach partyjnych i pozorami ułatwiamy rzekomą konieczność obsadzania tutejszej placówki urzędnikami starokrajskimi. A przecież takie nazwiska jak prof. Dr. Szeligowski, długoletni, zasłużony i ceniony działacz społeczny, prof. Dr. Kossobudzki, adwokat Dr. Chmielewski, inżynier Suchorski, Dr. Kochański, Roman Paul i wielu innych, gdyby kandydaturę swą postawili zechciały, bez trudu znalazłoby poparcie ogólne i ogólny posłuch, w odpowiednich warunkach i przy odpowiednich z ich strony poczynaniach.

Wówczas przestałaby istnieć partja prawicowo-lewicowa, która jest logiczną koniecznością w obecnej sytuacji, a dwa obozy zwalczające się dziś nieublaganie, stałyby się dwoma obozami, konkurującymi o rację i wyniki życiowe, wychodźstwo zaś nasze zaczęłoby się skupiać, samoanalizować i samodoskonalić, a w swoich przedstawicielach znalazłoby wyrazieli i rzeczników rozumiejących, — jak swoje — interesy wspólne nasze tutejsze. Polska przez tych naszych reprezentantów mówiłaby z nami, a nie sama ze sobą, komunikując się ze swoim przedstawicielem.

Użytkując kredyty, przeznaczone na prowadzenie obecnej mianowanej placówki, możnaby śmiało utrzymać cztery honorowe konsulatory: w Kurytybie, Sao Paulo, w Santos i w Porto Alegre, dobrze placąc fachowych urzędników, którzy służyliby wychodźstwu i jego potrzebom, a nie osobom lub partjom, jak to ma miejsce teraz.

Powinniśmy się domagać utworzenia czterech konsulatów honorowych, podległych Poselstwu w Rio de Janeiro w miejsce istniejącego dziś urzędu w Kurytybie, i powinniśmy się domagać sfaworyzowania nie osób ale spraw i naszych wspólnych interesów. Do dźbania palcem w nosie starczy nam własnego placu, a roboty nikt lepiej nie zrobi od nas samych, tembardziej, że jak to od lat wielu widzimy, nikt się do tego nie kwapi. Ze sprawa nie jest na właściwej drodze niech posłuży na dowód fakt, że było tu już kilku konsułów, moc urzędników, moc rozmaitych delegatów, a między Pclską i wychodźstwem leży ocean wody, przestrzeni i... nic więcej...
Czas zacząć działać rozsądnie i pożytecznie.

Dr. Vieira de Alencar
i
Dr. Alarico Vieira de Alencar
ADWOKACI
BIURO:
Rua 15 de Novembro 37 (sob.)
Caixa post. 263 — Telefon 232
wKurybie

Wiadomości ze świata

DANJA.
— **JUBILEUSZ MIASTA HAMELETA.** W tych dniach obchodziła Danja pięćsetlecie istnienia miasta Helsingör. Wprawdzie już o dwieście lat wcześniej istniała na tem miejscu osada rybacka, ale dopiero przed półtysiącem lat król Eryk nadał osadzie przywileje miasta portowego i zbudował zamek obrony. Ale może tylko dla duńczyków posiadałby Helsingör znaczenie, gdyby nie był miejscem pobytu księcia duńskiego Hamleta, uwiecznionego w nieśmiertelnym dramacie Szekspira.

Jeszcze w szesnastym wieku działa zamek Kronborg i portu Hamleta panowały nad Sundem i zmuszały wszystkie przepływające tam tędy okręty do składania daniny królowi duńskiemu. Jak twierdzą kronikarze, na jednym z takich okrętów znajdował się Szekspir i podczas krótkiego postoju w Helsingör usłyszał tam smutną legendę, która posłużyła mu za temat do „Hamleta”.

Istniejący dotychczas zamek Kronborg, w którym książę Hamlet miał ujrzeć ducha swego ojca, osnuty

jest jeszcze innemi legendami. Pokazują tam kazamaty, w których miał być uwięziony bohater duński, Ogier.

Według podania, Ogier, dowiedziawszy się, że ojczyzna jego znajduje się w niebezpieczeństwie, zerwał kajdany i pośpieszył zagrożonemu krajowi ojczystemu z pomocą. Pokazują również komnatę ośmiokątną, w której królowa Karolina Matylda przyplaciła życiem miłość dla ministra stanu hrabiego Struense.

W tym to zamku odwiecznym odbyły się uroczystości jubileuszowe. Odegrano stare ministerjum „Každy”, tudzież sztuki szekspirowskie dokładnie tak, jak były grane za czasów wielkiego dramaturga.

Pochody zaś i turnieje w kostjumach historycznych dały obraz niezmiernie barwny. Przed oczyma widzów przesunęli się rycerze w pancerzach starożytnych z opuszczonymi przyłbicami, damy dworu, laneknechci, mnisi, radcowie miejscy, wśród których wyróżniał się burmistrz dzisiejszy Helsingöru, Christensen, przybrany w kosztowny strój bogatego mieszczanina z 16-go wieku.

Brzmiały fanfary heroldów, rycerze nacierali na siebie kopjami, a damy w powłóczystych szatach i kołpakach zdobyły zwycięzów wstęgami, zupełnie, jak przed wiekami.

Wiadomości z Polski

— **WYMIANA ŁAŃCUCKIEGO.** Pisma rosyjskie donoszą z Moskwy, że pomiędzy rządem sowieckim a rządem polskim zawarto porozumienie w sprawie wymiany skazanych w Rosji sowieckiej na karę śmierci obywateli polskich, w tej liczbie księdza Żulińskiego, na odbywających karę w więzieniach polskich komunistów, w tej liczbie posła komunistycznego Łańcuckiego.

PLACE URZĘDNIKÓW A OFICERÓW.

	Wojsko.
Marszałek Polski	Złoty 2.335,17
Generał broni	1.732,17
Generał dywizji	1.374,04
Generał brygady	1.070,04
Pułkownik	855,04
Podpułk. major	670,32
Kapitan	473,82
Porucznik	371,52
Podporucznik	289,82
St. sierżant	196,02
Sierżant	148,72
Plutonowy	135,82

Urzednicy państwowi.	Zloty
uposaż.	
I Prezes R. M.	1.235,17
II Minister	1.062,17
III Podsekretarz Stanu	830,04
IV Wojewoda, Prezes Izby Skarb. i t. d.	658,04
V Nacelnik Wydziału	529,04
VI Radca wojew.	387,32
VII Starosta, N. Urz. Podatk. i t. d.	301,32
VIII Referendarz, księg.	239,02
IX Kontroler, Nacz. kanc.	200,32
X Asystent, adjunkt	174,52
XI Rejestrator	148,72
XII Kancelista	135,82

Jak wynika z przytoczonego zestawienia różnice między uposażeniem wojska a urzędnikami są na niekorzyść tych ostatnich rzeczywiście po przyznaniu dodatków funkcyjnych bardzo duże. Różnicę tę pogłębia okoliczność, że z powodu uzależnienia awansów od etałów i zupełnego zamknięcia tychże od lat trzech większość urzędników administracyjnych, zwłaszcza w Małopolsce, znajduje się w nader niskich stopniach służbowych. Dochodzi do tego, że urzędnicy z wykształceniem akademickim idą po 25 latach służby na emeryturę w VII st. sl., urzędnicy z wykształceniem średnim — w VIII st. sl., a nawet X st. sl., t. j. w stopniu podoficera.

„Chapelaria Venus”

Stanisława Wojskiego przy ul. 15 de Novembro 18w Kurytybie otrzymała właśnie artykuły zimowe jako kapelusze, futerka, płaszcze, koszule, pończochy, sznyble filcowe, zarzutki gabardynowe etc. etc.
Ma zawsze wielki wybór w kapeluszach, koscylach trykolimowych, kra-watkach, obuwiu, parasolach, laskach i innych artykułach dla mężczyzn i pań i panien. Artykuły modne po cenach bezkonkurencyjnych.

TELEGRAMY z całego świata

POLSKA. Na głównym posiedzeniu Ligi Narodów, odbytem dnia 16 b. m. na którym Polskę wybrano na członka niestałego Rady Ligi Narodów na przeciąg 3-ich lat, zastrzeżone zarazem zostało dla Polski przez to samo Zgromadzenie członków Ligi Narodów, prawo powtórnego wyboru, po upływie przyznanego jej trzyletniego mandatu.

— Telegrafują z Warszawy pod datą 17 b. m. że pomiędzy Polską i Jugosławją zawarty został traktat przyjaźni, podpisany przez przedstawicieli obu państw.

— Korespondent angielskiego

Sociedade Importadora Limitada

CURITYBA, AVENIDA LUIZ XAVIER 98

Otrzymaliśmy świeżo wprost z Europy:
Kosy, sierpy, widły, siekiery, kopaczki, fojso, noże, widelce, łyżki, łyżeczki

DRUT KOLCZASTY ze stobelkami

OPIELACZE konne i ręczne, PŁUGI etc. etc
wszystko po cenach najniższych

połca hurtownia polska
SOCIÉDADE IMPORTADORA LIMITADA — Curityba, Avenida Luiz Xavier 98
Caixa postal 893

dziennika „Daily Express“ w Genewie donosi, że jest obecnie studjowany projekt układu „wzajemnego nie napańdania na swe terytoria“, który ma być wkrótce zawarty między Polską i Rosją sowiecką.

Korespondent ten zawiadamia również, że minister spraw zagranicznych p. Zaleski ma wkrótce wyjechać do Moskwy, celem rewizytowania komisarza dla spraw zagranicznych Czyczerina, który niedawno odwiedził Polskę oficjalnie.

Wiadomości nadesłane z Warszawy informują, że rzeczoznawca finansowy prof. Kemmerer, który od kilku tygodni bada stosunki finansowo-ekonomiczne Polski, przedłożył obecnie sprawozdanie, surowo krytykujące tak rząd polski, jak i system podatkowy, który powoduje, że wielu obywateli polskich ucieka od obowiązku płacenia podatków.

Prof. Kemmerer krytykuje także system bankowy i zaleca wprowadzenie amerykańskich metod bankowych, przeprowadzenie reformy rolniczej i zupełną rewizję taryf cłowych.

Sprawozdanie prof. Kemmerera jest atakowane przez niektóre dzienniki polskie.

Telegrafują z Warszawy do Berlina, że premier rządu polskiego prof. Bartel odwiedził niespodziewanie o północy dn. 21 b. m. ministra wojny, marszałka Piłsudskiego. Przypuszczają, że wizyta ta ma związek z niesnaskami, jakie panują obecnie między niektórymi ministrami.

(Są to pogłoski, pochodzące ze źródła niemieckiego, a więc powinno być przyjęte do wiadomości z wielką rezerwą P. R.)

NIEMCY. Z Koblencji telegrafują, że zgodnie z umową zawartą z komisją międzynarodową władze francuskie rozkazały wypuścić na wolność 20 osób skazanych na różne kary więzienia i złożyć do archiwum akta procesów wytoczonych przeciw 70 osobom.

Z Genewy donoszą, że niemiecki minister spraw zagranicznych Stressemann, wspominając o kolonjach niemieckich, oświadczył, że przyjęcie Niemiec do Ligi Narodów było najlepszym dowodem fałszywości pewnych oskarżeń, skierowanych przeciw państwu niemieckiemu, obecnie unieważnionych przez wszystkie narodowości, reprezentowane w Lidze Narodów.

Wobec tego p. Stressemann żądał, aby Niemcom zostały zwrócone kolonie, zabrane im na mocy traktatu wersalskiego, a także przywrócenia im prawa panowania nad dawnymi terytoriami niemieckimi (czyli żąda p. Stressemann zwrotu kolonii i terytoriów przyznaczonych Francji, Polsce i Belgii P. R.)

FRANCJA. Z powodu uwięzienia przez rząd turecki francuskiego komendanta parowca „Lotus“, Międzynarodowy Syndykat Marynarzy i wszystkie inne związki marynarzy zwróciły się do premiera p. Poincaré'go z prośbą o energiczne wystąpienie przeciw Turcji.

Ostatnie telegramy donoszą, że Sąd turecki skazał kapitana Desmons, komendanta okrętu „Lotus“ na 3 miesiące więzienia, pozwolił mu jednak odwołać się do tureckiego Sądu wyższego. Kapitan Desmons wyjechał dnia 20 bm. do Francji.

Korespondent dziennika „Le Journal“ w Berlinie powiada, że niemiecka prasa jest zdania, że ministrowie francuski Briand i niemiecki Stressemann przygotowują umowę, która będzie zawartą między Francją i Niemcami odnośnie opróżnienia Nadrenji i terytorja Saare z wojsk francuskich. Umowa ta, według opinii niemieckiej, ma być wstępem do przyjacielskiego zbliżenia się francusko-niemieckiego.

Dnia 22 bm. gabinet francuski omawiał obszernie ewentualne

nawiązanie stosunków ekonomicznych z Niemcami. Po konferencji minister spraw zagranicznych, Briand, przyjął przedstawicieli prasy, do których odezwał się w te słowa: „Przyszliśmy do zgody: Ja nie wzięłam rąk rządowi i pozostawię mu zupełną wolność, której, tenże, jestem pewny, użyje zgodnie z moją działalnością.“

WŁOCHY. Z Rzymu telegrafują, że włoski premier, Benito Mussolini i rumuński prezes ministrów general Averescu podpisali dnia 16 b. m. traktat przyjazni zawarły między Włochami i Rumunją.

W Loreto wybuchł do 21 b. m. pożar w sławnej i cudownej bazylice M. B. Loretańskiej w chwili, gdy był w niej obecny znany lotnik włoski generał Nobile, który niedawno towarzyszył Amundsenowi w wyprawie do bieguna północnego. Generał Nobile, który przybył do Loreta, aby dokonać ślubu, postanowionego przed udaniem się do bieguna północnego, udał się natychmiast na miejsce, gdzie wybuchł pożar i przy pomocy towarzyszących mu dygnitarzy i ludności, zdołał pożar w zarodku ugasić.

STANY ZJEDNOCZONE. W stanie Floryda, położonym na południu Stanów Zjednoczonych, straszny orkan zniszczył prawie kompletnie nadmorskie miasto Miami i jego okolicę. Zostało zburzonych około 1800 domów. Zginęło przeszło 100 osób, a około 3 tysiące osób zostało rannych lub ciężko poranionych. Bez dachu nad głową pozostało około 50 tysięcy osób. Skutkiem tej strasznej katastrofy nastąpił taki jniępokój i rozstrój między ludnością, że rząd, aby mógł doraźnie nieszczęśliwym mieszkańcom przyjąć ze skuteczną pomocą, zmuszony był ogłosić stan obłężenia dla całej katastrofa dotkniętej części kraju. Straszny ten orkan spowodował ponadto zatonięcie kilku okrętów, powiększając znacznie liczbę ofiar.

Podobny orkan wyrządził nie mniej straszne spustoszenie na wyspie Islandji, gdzie 111 osób poniosło śmierć w wzburzonych burzach morskich.

Donoszą z miasta Roosevelt Field, że katastrofie uległ tam samolot, którym kierował sławny lotnik Fonck, który zamierzał odbyć lot Nowy Jork — Paryż. Przy wzniesieniu się do lotu, wskutek gwałtownego wstrząśnienia zapalił się samolot i spowodował śmierć kilku pasażerów. Fonck i mechanik Curth uratowali się, ale zostali dosyć poważnie poparzeni.

Sławny bokser amerykański Dempsey został w ostatnim meczu w Filadelfji pobity przez Tunney'a, tracąc przez to prawo do mistrzostwa światowego w walce bokserkiej, które dziś przeszło na zwycięzcę. Światowym mistrzem boksu jest teraz Tunney.

PARAGUAY. Straszny orkan nawiedził także republikę Paragwaju, gdzie w znacznej części zniszczył miasto Encarnacion i spowodował śmierć przeszło 150 osób, a poranienia u 300 osób.

W czasie tym odbywał się w „Club Social“ bal, na który przybyły osoby z najlepszych sfer towarzyskich. Orkan spowodował zawalenie się budynku klubowego, grzebiąc w swych gruzach dziesiątki nieszczęśliwych ofiar, przeważnie kobiet i dzieci.

Dobra okazja

W miasteczku Araukarii jest do sprzedania dom, położony w samym środku miasta naprzeciw kościoła i stosowny dla dużej rodziny. Ma frontu 20 metrów i głębokości 50 metrów oraz plac narożny z fundamentem pod drugi dom. Wiadomości bliższych udzieli p. Onufry Flizikowski w Araukarii.

KRONIKA KRAJOWA

Kurytyba.

— 1-sza Kolektoria stanowa w Kurytybie zawiadania interesowanych, że termin do płacenia podatku przemysłowego, zawodowego i od trunków **KOŃCZY SIĘ Z DNIEM 30 WRZESNIA** b.r. Po upływie tego terminu podatki te będą przyjmowane za dopłatą 10 proc. tytułem kary pieniężnej (multa).

— Państwo Morozowiczowie (występujący pod pseudonimem duo Falmorscy) artyści baletowi, o których przybyciu do Kurytyby wspomnieliśmy w ostatnim numerze „Gazety Polskiej“ — rozpoczęli już swe występy dnia 27 b.m. (w poniedziałek) w kinoteatrze „Central“ i występować w nim będą w ciągu całego bieżącego tygodnia, popisując się swymi pięknymi tańcami (gawota, kujawiaka, walca na palcach i tango apaszów) w charakterystycznych strojach.

Dnia 10 października b.r. urządzają państwo Morozowiczowie w Związku Polskim wieczorek humorystyczny, połączony ze śgiewami i tańcami narodowymi, który niewątpliwie zaciekawi i przyciągnie do Związku Polskiego liczną rzeszę naszych rodaków.

— Trybunał sędziów przysięgłych (Jury) obwodu kurytybskiego zakończył swe prace w dniu 24 bm. Przed Trybunałem tym stało siedmiu oskarżonych, sześciu o zbrodnię zabójstwa, a jeden o zbrodnię niedozwolonej sprzedaży narkotyków trujących. Z tych oskarżonych sześciu Trybunał uwolnił jednogłośnie, a jednego t. j. José Mauricia, podoficera policji, za mordowanie szewca Gabriela Ramosa, skazał na 10 lat więzienia, t. j. na najniższy wymiar kary. Dziennik kurytybski „O Dia“ pisząc o tem, zatytułował swój artykuł „Bellezas do Tribunal do Jury“.

— Prefektura municypalna w Kurytybie potrzebuje znaczniejszą ilość robotników do robót asfaltowania i brukowania ul. 15 de Novembro i Avenidy Luiz Xavier. Płaci od 5\$000 w górę.

Parana

— Przed sądem obwodowym (Comarca) w Paranaguie stanęli Pergentino Joaquim Alves i Adolfo Silveira Martins oskarżeni o zabicie robotnika portowego Kajetana Baranco. I ci zabójcy zostali uwolnieni sześcioma głosami przeciw 1.

— W tych dniach mają stanąć przed sądem przysięgłych (Jury) w Uniao da Victoria, oskarżeni o zamordowanie własnej córki, Władysław i Anna Szylikowscy a w Ponta Grossie Antoni i Franciszek De lińscy, oskarżeni o morderstwo. Sądząc z poprzednich dowodów tutejszej sprawiedliwości należy się spodziewać, że i ci oskarżeni o tak straszne zbrodnie zostaną od kary uwolnieni.

— Z S. Mateusza donoszą nam, że dnia 18 b. m. szalała tam straszna burza, połączona z ulewным deszczem, wichrem i piorunami i że w sąsiedniej kolonii Agua Branca uderzył piorun w pewnego brazylijanina i zabił go na miejscu, jak również towarzyszącego mu psa.

Sao Paulo.

— Szef policji stanu S. Paulo otrzymał dnia 24 bm. telegram z miejscowości Barretos, że straszny orkan (trąba powietrzna) zniszczyła prawie doszczętnie miejscowość Itambé. Zburzone zostały mnóstwo domów, nie wyłączając istniejącego tam kościoła. Przeszło 150 osób odniosło cięższe lub lżejsze poranienia. Przypuszczają, że był to ten sam orkan, tylko

Cia E. F. São Paulo-Rio Grande
Generalny Inspektorat kolei żelaznej
Robotnicy do zmiany szyn

Generalny Inspektorat kolei żelaznej potrzebuje robotników do zmiany szyn na linii południowej, za dniem wynagrodzeniem do 7\$000 z dodatkową dopłatą za godziny nieobowiązkowe.

W biurze kolejowym przy ulicy Barão do Rio Branco N. 102 w Kurytybie, w szefaturze kolejowej na stacji w Ponta Grossie, w biurze inżyniera rezydenta w Antonio Rebouças i w biurze kolejowym w Iraty będą udzielane wszelkie informacje szukającym pracy i udzielane im dotyczące karty wolnego przejazdu.

mniej gwałtowny, który w Paragwaju zniszczył doszczętnie miasto Encarnacion.

— Do S. Paulo donoszą, że wolne miasto Gdańsk przygotowuje się do wysłania do stanu S. Paulo 20 tysięcy robotników bezrobotnych, zaznajomionych z robotami przemysłowymi. Transportem tych robotników zająć się mają, na koszt wolnego miasta Gdańska dwie kompanje okrętowe, jedna niemiecka, druga angielska.

— W ciągu 20 do 30 dni ma być ukończoną część drogi kolejowej S. Paulo-Rio de Janeiro na terytorjum paulistańskim. Aby ułatwić szybkie wykończenie tej drogi roboty przy niej rozdzielono na 22 przedsiębiorców technicznych. Robotników zatrudnionych przy budowie drogi jest około 4 tysięcy. Dlaczego rząd stanu S. Paulo spieszy się tak bardzo z wybudowaniem tej drogi? Bo przyszedł prezydent Republiki p. Dr. Washington Luiz, uznając widocznie tę drogę za bardzo potrzebną dla rozwoju ekonomicznego i komunikacyjnego w tej części Brazylji, objawił zamiar odbycia samochodem swej podróży z S. Paulo do Rio de Janeiro, celem objęcia rządów Republiki dnia 15 listopada.

Rio de Janeiro.

— Straszna burza, połączona z ogromną wichurą, ulewным deszczem, grzmotami, błyskawicami i piorunami nawiedziła przed kilku dniami miasteczko Barra de Pirajy w stanie Rio de Janeiro. Burza ta wyrządziła ogromne szkody miejscowej ludności, uszkodziła znacznie stację kolejową i załaza na znacznej przestrzeni tor kolejowy, wyrwywając miejscami szyny i nasypy. Znacznie uszkodzone zostały także na większej przestrzeni urządzenia telegraficzne. Ruch kolejowy został przerwany na dłuższy czas.

— Senat federalny zatwierdził jednogłośnie i ostatecznie włączenie tak zwanej „Tabella Lyræ“ do pensyj funkcjonariuszów państwowych, powiększając znacznie ich dotychczasowe pobory.

— Dyrektor dóbr państwowych zwiedzając niedawno wzgórze „Morro de S. Carlos“, zaludnione przez najuboższą ludność miasta i będące własnością Unji, napotkał tam jedną kobietę, która jest matką... 30-łu dzieci.

Rio Grande do Sul

— Z Balizy, w stanie Rio Grande do Sul, donoszą nam, że w balu odbywającym się dn. 4 b. m. w pewnym domu, oddalonym 2 kilometry od stacji Baliza, został w skrytobójczy sposób zabity powszechnie w całej tamtejszej okolicy ceniony i szanowany obywatel, brazylijanin Paulo Robertino Chaves.

Zabitego tak sromotnie Robertina Chavesa, który był wpływowym miejscowym politykiem, bardzo życzliwie dla Polaków usposobionym, poznaliśmy w czasie mojej bytności w Erechimskiem.

Zrobił na mnie bardzo miłe wrażenie, szczególnie ze względu na swe rozumne i zdrowe zapatrywania polityczne i życzliwość okazwaną naszym rodakom zawsze, a szczególnie w czasie ostatniej rewolucji riograndeńskiej.

Nie wiem, jakie przyczyny skłoniły skrytobójcę do tak niecznego czynu, to jednak nie ulega najmniejszej wątpliwości, że, tenże zabijając śp. Robertina Chaves'a, wyrządził

tańszej polakom wielką krzywdę, — pozbawiając ich szczerego i uczynnego przyjaciela i protektora.

Rodzinie śp. zmarłego i naszym rodakom z Erechimskiego redakcja „Gazety Polskiej“ przesyła niniejszym wyrazy szczerego współubolewania.

Ostatnie wiadomości

Telegrafują z Warszawy, że konflikt istniejący od kilku dni między rządem i sejmem zakończył się dnia 26 b. m. dymisją gabinetu prof. Bartla, przyjętą przez Pana Prezydenta Rzeczypospolitej.

Dymisję spowodowało udzielenie przez sejm, po zatwierdzeniu budżetu, wotum nieufności dla ministrów oświaty i spraw wewnętrznych.

Dymisja gabinetu Bartla była wielką niespodzianką dla sfery politycznej, gdyż nie była spowodowana poważnymi przyczynami.

— Donoszą z Warszawy, że przybył tam z Wiednia generał Malozivskiego (prawdopodobnie Malczewskiego P. R.) przyjęła ludność z entuzjazmem, wydającą równocześnie swe okrzyki „Precz z Piłsudskim“.

Prawdopodobnie generał Malozivski obejmie tekę ministra wojny (!?)

Teatr Zw. Polskiego

w Kurytybie
wystawa w SOBOTE DN. 9-GO PAŹDZIERNIKA r. b. o godz. 8 i pół wieczorem wielką trzyaktową komedję Graymaly — Siedleckiego

SPADKOBIERCA
Przez pp. Robaków i znanych już kurytybskiej polonji świetnych amatorów występuje cały szereg nowych amatorów.

WEJSCIA TYLKO ZA ZAPROSZENIAMI. Osoby nie posiadające zaproszeń mogą je uzyskać przy wejściu, za zgodą komisji, która może także w wyjątkowych wypadkach wpuszczać bez zaproszeń.

Bilety wstępu: łożo po 12\$000, krzesła numerowane po 3\$000. Zwykłe miejsca dla panów 2\$500, dla pań 1\$000 a dla dzieci do lat dziesięciu 500 reisów.
PO TEATRZE OCHOZCA ZABAWA TANECZNA, Komisja Teatralna

Dnia 10 października

WIELKA ZABAWA
połączona z szuraskiem
Na kol. Atonso Penna
Szczegóły w programie.

POSZUKIWANIE.

Józef Maciejowski zamieszkały na Estação Quinta w stanie Rio Grande do Sul poszukuje siostry swojej Franciszki z Maciejewskich Mroczkowskiej i tejsze męża Antoniego Mroczkowskiego, którzy mają mieszkać na kolonji Peru Sangua Kokal (Cocal) w stanie Santa Catharina

Za 3\$800 (w znaczkach)

wysłamy 1 litr atramentu w proszku oraz 50 ark. papieru listowego i 50 kopert (franco)

TYLKO!
W Typographia „Parana“ A. Janoschka, Kurytyba Rua 15 de Novembro N. 101

POTRZEBNA JEST SŁUŻĄCA

biegła w robotach gospod. domowego. Rua Conselheiro Laurindo 6, Kurytyba

POTRZEBNA JEST DZIEWCZYŃKA

lat 12 do 14, do lekkich robót domowych u niemieckiej rodziny. Rua Dr. Muricy 79, Kurytyba

Tabela
podstawie w
Parany w
pierwsze cz
roku. Z

Z z

Nieco o ko
Ri

Szmat ziem
wym brzeg
czawsy od
Rio dos In
Ligeiro de
nowi kolon
w 9-tym dy
Vista de E

Na teren
bardzo wyo
przybyły ze
kol lub Ka
1911 12.

Kolonje p
ki, zwane t
rych biegni
vestio) od
do siebie i
loty kolonis
nad rzeczka
kolonji nosz
ki. Podany
kolonji, ma
licznika z k
całość w s
stosunki z
kolejowemi: E
Erechim:

Zależnie
na poszcz
stosunków,
lonje ze św
to przez pu
tych kolon
kładem sąsi
postępowo
ca społeczn

Zanim za
z z kolon
mystkiem n
ży mi ws
nie miała za

ROZ

— KINE
NIE WALK
operator fil
z Berlina, p
dokończ zd
gwałki by
tyrkowej w

W tym c
na arenie, t
z zimną k
z przebiegu
Niebezpie
mu się szc
sandy renan
band-rilleró
ciędko a p
wego, w któ
łador, oczek
zadac szp
Ale rozjus
widocznie c
z emulogra
ję w gronie
tylorę, skł
gwałtownie,
zdołał ucie
eny, przew
atem przez
g w rozjusz
Z wielkim
pawę niefo
poratora, k
niezależne

Wywóz Herva Mate z Parany

Rok	Wartość w tys. milr.	War. w funt. angiel.	Średnia wartość tony
1922	22.820	15.349	481.000
1923	25.448	16.536	395.000
1924	26.865	27.597	728.000
1925	22.829	28.913	679.000
1926	24.823	30.524	916.000

Tabela powyższe zestawia, na podstawie źródeł urzędowych, porównanie wywozu herwa mate z Parany w ostatnim pięcioleciu za pierwsze cztery miesiące każdego roku. Z cyfr tych wynika prze-

dewszystkiem, że stan wywozu herwy parańskiej stoi raczej na jednej wysokości, niż wzrasta, wykazując z roku na rok wahania w kierunku zwyczajki i zniżki.

Cena herwy natomiast stale idzie w górę i dopiero w b. r. nieco opadła.

Głównym portem wywozu herwy parańskiej jest port Paranaguá, największym zaś odbiorcą jest Argentyna, która kupuje 80 procent herwy wywiezionej z Parany.

Z życia kolonii polskiej w Brazylii

Nieco o kolonii Rio do Peixe w Rio Gr. do Sul.

Szmat ziemi rozciągający się na lewym brzegu rzeki Rio do Peixe; począwszy od górnej dopływu rzeki Rio dos Indios, aż do ujścia rzeki Ligeiro de Baixo Rio Peixe, stanowi kolonię Rio do Peixe, leżącą w 9-tym dystrykcie municypja Boa Vista de Erechim.

Na terenie nieco falistym lecz bardzo wydajnym osiadł nasz lud, przybyły ze starych kolonii: S. Marco lub Kaski, i emigranci z roku 1911 i 12.

Kolonię przetrzynają liczne rzeczki, zwane tu lageadami, obok których biegnie linja poprzeczna (travesão) od której w przeciwnym do siebie kierunku rozciągają się loty kolonistów. Całość osiedlisk nad rzeczką (lageadem) stanowi linję kolonii noszącą nazwę tejże rzeczki. Podany powyżej opis podziału kolonii, ma na celu zaznaczyć czytelnie z każdą z linji, stanowiącą całość w sobie i mającą wszelkie stosunki z odległymi stacjami kolejowemi: Erechim i Boa Vista de Erechim.

Zależnie od elementu, jaki osiadł na poszczególnych linjach i od stosunków, jakie wiązały daną kolonię ze światem zewnętrznym, czy to przez przybyźców odwiedzających kolonię, czy też idąc za przykładem sąsiednich kolonii, więcej postępowych, rozwijała się ich praca społeczna.

Zanim zaczęły opisywać, co która z kolonii stworzyła przedewszystkiem na polu szkolnictwa: należy mi wspomnieć, że w pracy tej nie miała żadnych innych inicjato-

rów, jak tylko z pośród siebie wybranych obywateli, którzy zarazem byli nauczycielami w zorganizowanej lub organizującej się szkole.

Ci posiadając przeważnie zaledwie znajomość czytania, pisanie i nieco rachunków, nie mogli, ma się rozumieć rozwijać szkolnictwa i podnieść go do poziomu wymagań współczesnych.

Część kolonistów, która dobro swych dzieci widziała w oświacie, radziła sobie w ten sposób; że wybudowała kaplicę, która zarazem służyła im za szkołę. Obierała z pośród siebie kolonistę, umiejącego czytać i pisać, i ten prowadził im szkołę.

W taki sposób powstało wiele szkół, które z czasem ulepszały się lub zanikały zupełnie.

W dobie obecnej stan szkolnictwa naszego przedstawia się następująco:

Do okręgu Rio do Peixe należy przedewszystkiem sede (siedziba) Ortensa, posiadająca własny budynek szkolny i szkołę czynną od kilku lat. Nauczyciel tej szkoły p. Stefan Ostrowski, samouk, wiele pracy poświęcił, aby prowadzić i utrzymać tę szkołę. Koloniści umieją to ocenić i na dowód uznania zgodzili się na podwyższenie mu pensji i poczynili ku temu odpowiednie kroki.

Sąsiednia linja Rio Branco, do niedawna posiadająca jaką taką uczelnię, dziś i tej już nie posiada. Wniosek z tego, że koloniści mało sobie cenią oświatę, dopuścili bez żalu do tak wielkiego upadku duchowego kolonii. Należy jednak mieć nadzieję, że przy inicjatywie

i energii tych obywateli, którzy już na tem polu położyli pewną zasługę dla własnego i całej kolonii dobra, za przykładem innych kolonii postarają się o nauczyciela, u Delegacji Szkolnej w Kurytybie, podając jej na jakich warunkach pragną mieć w swej szkole nauczyciela.

Linja Lageado Valeriano, która najwięcej stworzyła dla dobra społecznego na tej kolonii, może służyć za przykład innym linjom. Wykazała bowiem, że tylko przez solidarną, pełną poświęcenia pracę realizuje się wielkie idee. Widać, że koloniści tamtejsi mają więcej wszczepioną prawdę słów: „Chcieć to móc!” Czyż nie mają prawa być zadowolonymi z tego, co uczynili w tym zakresie? O tak, — i owoc pracy już zbierają a sumienie im mówi: robicie co jest waszym obowiązkiem i nie chcecie zaciągać długu względem bliźniego.

To są czyny godne do naśladowania. Idźmy w ich ślady, a wówczas stworzymy życie o wiele početnějsze i więcej celowe!

Miło mi także stwierdzić dodatnią pracę dokonaną na polu oświaty na linii Lageado Andrea, gdzie szkoła, dość okazała, obielona i oszklona, prowadzona przez p. St. Czarnobaja jest prawdziwym dobrodziejstwem kolonii, gdyż uczy tego, co jest najdroższem dla każdego Polaka tj. języka ojczystego i polskich tradycji. Na linii tej istnieje towarzystwo złożone z 23 członków i posiadające sporą bibliotekę. (Wogóle byłoby tu wszystko na miejscu, gdyby obywatele z górnej części tej linji; którzy również mają szkółkę niebardzo prosperującą, przyłączyli się, aby wspólnymi siłami piąć się na wyżyny wiedzy.

Miejmy nadzieję, że dobre chęci kolonistów, mających na względzie dobro ogólne, tego dokonają. Na 8-mym klm. od sede (siedziby) Rio do Peixe jest nauczyciel, p. Wl. Orłowski, który z poświęceniem stara się uczyć sztuki czytania i pisanie po polsku, oczekując lepszego wynagrodzenia, aby mógł więcej czasu poświęcić szkole.

Niemieły obraz szkolnictwa przedstawia się w innych częściach kolonii, gdzie albo wcale szkół nie ma, mimo że są nieodzownie potrzebne, lub istniejące nie odpowiadają wymaganiom minimalnym. Tak np.: Centrum kolonii, miasteczko Rio do Peixe, największe sku-

pienie Polaków na tej kolonii, do dnia dzisiejszego niema nawet własnego budynku szkolnego a nauczycielem (fikcyjnym) jest brazylijanin z pochodzenia niemiec.

To osiedle polaków, nazwane przez brazylijan Peixe dos Polacos, bez własnej szkoły, towarzystwa, biblioteki i wogóle bez życia kulturalnego narodu, z którego pochodzą — to zgroza!

Cóż powie obconarodowiec na taką naszą nieudolność życiową? A jak nas osądzą w przyszłości nasze dzieci? Czyż w nas popełd kulturalny zamart?

Miejmy jednak nadzieję, że ten stan rzeczy przyberze z czasem inny kierunek, więcej solidarnospołeczny na polu oświaty, dla dobra całej kolonii.

Widzi się nawet już pewną dążność ku podobnej pracy u kilku kolonistów, którym dobro ogólne leży na sercu. Poczynili już odpowiednie kroki w kierunku pracy twórczej. Kupili lot i zaczęli budować na nim szkołę.

Pracą tą interesują się: Ks. St. Gołubowski, który ofiarował 200% na ten cel; Jakób Stodulny, pp. Babińscy i Jan Stawiński, którym należy życzyć szczerze powodzenia, albowiem budują świątynię wiedzy, dla stu dusz, które na nią czekają.

Smutny też stan szkolnictwa przedstawia się na innych licznych linjach kolonii Rio do Peixe. Np. Lageado de Boqui, Albino Pororo i inne nietylko szkoły ale i kaplice nie posiadają i chociaż obywatele na tych linjach są zamożni, dzieci swe wychowują w ciemnocie wiedzy. Często u nich słyszy się zdanie: „Więcej wart jest kawał ziemi, niż wielkie nauki“.

Czy myślisz gospodarzu, że dając dziecku posag, dajesz mu zarazem sposób do życia? O, nie!

Więcej mu dasz, dając mu odrobinę wiedzy, której mu nikt nie odbierze i za ten dar stokroć więcej będzie cię cenił, bo wiedza to największy skarb.

Uwagi powyższe odnoszą się i do innych kolonii, a szczególnie do kolonii Guabiroma, leżącej w sąsiednim municypjum, na której żyje przypuszczalnie więcej niż 50 rodzin polskich, które zdają się nie troszczyć wcale o życie kulturalne dla siebie i dla swych dzieci. Nie prenumerują gazet, szkoły nie mają i żyją — ot aby żyć bez troski o lepszą przyszłość dla swych dzieci.

Z powyższego zestawienia widzieliśmy Szanowni panowie Koloniści, jak nisko pod względem oświaty stoimy. To jest właśnie główna przyczyna, dla której nas tu lekceważą i o Polaku wyrażają się z pogardą. Organizujmy więc towarzystwa, budujmy szkoły, zakładajmy biblioteki, czytamy kurytybskie czasopisma polskie a w krótkim czasie z życia bezużytecznego i bezcelowego stworzymy siłę, z którą wszyscy zaczną się liczyć i która naszym dzieciom i nam samym zapewni lepszą przyszłość.

Tylko przez oświatę i kulturę tworzy się prawdziwy człowiek, tylko człowiek kulturalny przoduje innym.

Do dzieła więc! Cześć L. Skswonilam (nauczyciel).

Baczność
Szybko spiesz i żywo
Do „ATLANTYKI“ po piwo.
Bo to napój zaletny,
Zdrowotny i szlachetny.
Idealnie gasi pragnienie,
Rozbudza apetyt, a uśmiera
cierpienie

MORTE AS FORMIGAS Marka rejestrowana

(Smierć mrówkom.)
Formicida w proszku

Środek zatwierdzony przez Ministerstwo Rolnictwa, zarejestrowany pod nr. 25, nagrodzony na Wystawie Stulecia Niepodległości Brazylii w r. 1922 i na innych wystawach. — Używa go się bez maszyn i bez ognia. Rozpuszcza się w wodzie. — Koszt tego potężnego środka wynosi zaledwie 60 rs. (sześćdziesiąt rejsów) na jeden litr wody.

Jedna puszka blaszana z przesyłką kosztuje 65000
Zadać zawsze tylko markę „Morte as Formigas“ z oryginalnym opakowaniem fabrycznym chemików

Dr. Olesen, Rio de Janeiro, Rua S. Pedro 115
Główni agenci i składnica na stany Parana i Sta Catharina
J. B. Kierski e Cia., Kurytyba,

Rozmaitości.

— KINEMATOGRAF NA ARENIE WALKI BYKÓW. Odważny operator filmowy, Leopold Kutzeleb z Berlina, postanowił w tych dniach dokonać zdjęcia kinematograficznego walki byków na wielkiej arenie bykowej w Madrycie.

W tym celu ustawił swój aparat na arenie, tuż obok wejścia na nią i z zimną krewią dokonywał zdjęć z przebiegu walki.

Niebezpieczna ta praca udawała mu się szczęśliwie, dopóki rozjuszony renami, zadaniem mu przez bandeterów, byk nie znalazł się niedaleko aparatu kinematograficznego, w którego pobliżu grał malarz, oczekując na byka, aby mu zadał szpadą cios śmiertelny.

Ale rozjuszony byk, usłyszawszy widocznie cichy klekot aparatu kinematograficznego, zamiast rzucić się w stronę czerwonej płachty malarza, aknęty ku aparatowi tak gwałtownie, że zanim operator zdążył uciec, już leżał na piasku w ten, przewrócony razem z aparatem przez potężne uderzenie rogu w rozjuszonego zwierzęcia.

Z wielkim trudem udało się uratować nieszczęśliwego porażonego portera, którego byk usiłował ugnieść kolanami.

Okazało się, że Kutzeleb jest tak poważnie porażony, iż trzeba było przewieźć go do szpitala. Za to zdobył film sensacyjny.

— Z DESZCZU POD RYNNĘ — Co się tu stało? — pyta wiochęga, stanąwszy nad brzegiem rzeki, jego mościa kąpiącego się w rzece i wzywającego pomocy.

— A był tu — odpowiada używający kąpeli — przed chwilą alodziej i ukradł mi ubranie. Szkoła, że pan przyszedł zapóźno.

— Istotnie — odpowiada na to spokojnie przybysz — szkoda, że zapóźno, bo i ja to samo chciałem zrobić, a teraz muszę zadowolnić się butami pańskimi i koszułą!

— DOWCIPNY SUBJEKT. — Niema już u pana tego subjecka, który był tak dowcipny? — pyta się dama księgarza.

— Nie, proszę pani — odpowiada zapytany — musiałem go oddać. Jeden z klientów moich przyszedł tutaj ze swą narzeczoną dla wybrania książki na podróż poślubną i niech pani sobie wyobrazi, że ten lotr podał pannie książkę p. t. „Mój osiołek i ja. Opowiadania dla dorastającej młodzieży“

— POJEDYNEK SŁONI. Dzienniki angielskie donoszą z Kalkuty o niezwykłym zdarzeniu, którego widownią była dżungla w okolicach kopalni miedzi Bakha, położonej w odległości 20 mil ang od Jamshedpuru.

Oto doszło tam do zaciętego pojedynku pomiędzy dwoma wielkimi słoniami, samcami. Walka trwała przez całe dwa dni, a walczące zwierzęta sprząwały podczas niej taką wrzawę, eganując się jedno za drugim, trąbiąc i rycząc, że mieszkańcy wioski, zaludnionej przez robotników i oficjalistów kopalni, pouciekali ze swych domów w obawie, że rozjuszone zwierzęta wpadną do wioski.

W nocy drugiego dnia wrzawa nagle ucichła, a gdy nastał poranek, znaleziono w dżungli jednego ze słoni, okrytego niezliczonymi ranami, bez życia. Potężne jego zęby obronne były potraskane.

Następnego dnia znaleziono też o kilkadziesiąt kroków dalej i drugiego olbrzyma, zdychającego już od ran odniesionych.

— PASZCZ I CLEMENCEAU. Niedawno donoszono z Karlsruhu, że bawiący tam słynny serbski mąż stanu, Paszciz, zaniemógł ciężko.

Ze względu na podeszły wiek chorego, gdyż Paszciz liczy obecnie 82 gi rok życia, wiadomość ta wywołała zamieszanie u wszystkich, oprócz samego chorego.

Paszcz uważa swoje niedomaganie za przejściowe, nie czuje bowiem uwiadu starczego, na który — jak oświadcza — nikt z jego rodziny nie cierpiał, choć wszyscy doznawali się setu go roku życia.

Nie mniej przeciwnicy jego, a tak wybitny i energiczny polityk ma ich poważny zastęp, są zdania, że czas już, aby ustąpił z areny politycznej.

Na spełnienie tego życzenia przeciwników swoich Paszciz przystaje, ale pod jednym warunkiem.

— Pod jakim? — spytał go ktoś niedawno.

— Pod tym — odparł 81 letni starzec, — że najpierw ożenię serbskiego następcę tronu.

A następcą tronu serbskiego, a raczej jębosłowiańskiego, ks. Piotr, liczy obecnie — dwa lata!

Jeżeli wszakże Paszciz zamierza dotwać na arenie politycznej do setnego roku życia, to inny również słynny mąż stanu „Stary tygrys“, Jerzy Clemenceau, nie żywi takich ambicji i właśnie w tym wieku, jakiego dobiegł teraz jego kolega serbski, wycofał się z życia politycznego. Zato Clemenceau, liczący dziś 87 my rok życia, ma ambicje inne, mianowicie — literackie.

Zadziwiający ten starzec wydał zimy ubiegłej dzieło p. t. „Demostenes“, poświęcone charakterystyce wielkiego męża stanu Grecji starożytnej. A jeszcze nie przebrał echa rozgłosu, jakiego książka ta doznała, a już Clemenceau puszcza w świat drugą książkę p. t. „Au soir de la penitence“.

W młodym duchem, jej autor rozważa zatarg pomiędzy ideałem a rzeczywistością, zastanawia się nad charakterem niestałości działań politycznych i nad trudnościami, jakie napotyka mąż stanu, pragnący urzeczywistnić swe zamierzenia, z kąd dochodzi do wniosku, że mąż stanu musi być skromny w nadziejach i przewidywaniach swoich.

Bez wątpienia i to dzieło „Starego tygrysa“, który odniósł tyle tryumfów w swym życiu politycznym, a jednocześnie doznał tylu zawodów, będące owocem rozmyślań samotnych w pustelni jez. nadmorskiej, gdzie Clemenceau mieszka obecnie, znajdzie uznanie nie mniejsze, niż praca o Demostenesie.

MAPY:

Parany	35000
•	28500
Brazylii	88000
Polski	38000
Europy	88000

Zamówienia adresować:
„Gazeta Polska“, Kurytyba Caixa 19

DLA CEGIELNI
poszukuje się uzdolnionego, energicznego ceglarsza, który doświadczony jest w wyrobie francuskich dachówek i cegły, jakoteż kilku zawodowych robotników ceglarskich.
Interesowani zechcą się zgłosić u p. Henryka Stabke w Campo do Tenente (Parana).

Trochliwym rodzicom do wiadomości

Wasze szczęście zależy od waszych dzieci, szczęście ich zależy od zdrowia, zaś zdrowie będą miały wasze dzieci, jeżeli im dawać będziecie co 3 miesiące jeden słoik lekarstwa

Lombrigueira „Minancora“

tema równego mu lekarstwa Jedno dziecko 11 miesięczne straciło 543!!! robaków, co poświadczyło 6 osób wiarygodnych z Itaperiú, w municypjum S. Francisco do Sul. Jest niem córeczka p. Karola J. Neurembergera tamt. profesora.

Lekarstwo to ma 4 numery jakości, zależnie od wieku. Każdy słoik stanowi jedną dozę. Nie potrzebuje środków przeczyszczających, ani diety po rozwolnieniu. Jest do sprzedania we wszystkich sklepach, drogerjach i dobrych aptekach. Sprzedający otrzymują dyskont (rabat) w aptece „Minancora” w Joinville.

Casa Jacob
JAKÓB GRINSPUN
Skład główny:
Rua 1 de Março No; 18
Fabryka i depozyt:
Av. Gândido de Abreu 121 Tel. 359
Wielki skład mebli, materiałów, kolder i płaszczy nieprzemakalnych
Sprzedaż na wyplaty 1

FISHARMONJE
wykonuje według najnowszych wymagań
EDMUNDO BOHN
Bom Principio, Municipio Montenegro
Rio Grande do Sul

WAŻNE WYLECZENIE.
Wielce szanowna dama z Itajahy w stanie Sta Catharina powiada co następuje:
„Ja niżej podpisana Maria Herbst używałam „Pomady Minancora“ aptekarza Edwarda A. Gonçalves z [tak szczęśliwym rezultatem, że wyleczyłam starą ranę po użyciu zaledwie jednego pudełka.
Polecam ją więc wszystkim, którzy mają podobne rany lub wrzody jako bardzo skuteczne i wielkie lekarstwo.
(—) Maria Herbst
Itajahy, w maju 1915.

HAFTY
Wstążki do haftowania w różnych wzorach. Książki wzorów, rozmiaru 43 na 80 zawierające 116 różnych deseni (wzorów) na poduszki, na nakrycia na stoły, tozka, serwety na szafki kuchenne, umywalki, sale japońskie, na fartuszki dla dzieci, nadto haft perłkami w różnych stylach. Cena 16,5000
ASTRAKAN szerokości 130 cm. w cenie 30\$ KARTKI LOTERYJNE wraz z 48 dwustronnie numerowanymi kuponami za 30\$.

CASA BICHELS
Rua 15 de Novembro N 70 - Curitiba
DWA AUTOKAMINJONY
MARKI „BENZ“
Są do sprzedania po cenach okazjonych, jeden dla ciężaru czterech, drugi dla sześciu ton, w doskonałym stanie i mało używane. Mogą przewozić drzewo budulcowe o 500 metrach długości. Biorą każde większe wzniesienie. Można je wypróbować.
Wszelkich informacji udziela: Henryk S. Filho - Campo do Tenente - Parana

Wzrost na 37 średniej inteligencji, w wieku 25-45 lat, w celu matrymonialnym. — Zgłoszenia uprasza się nadesłać pod adresem: Estancião N. Col. Oriental - Lapa, Parana.

Parazo dobry interes
24 akry dobrej ziemi jest do sprzedania
z całym urządzeniem gospodarskim, do uprawy mieszkalnym, stodołą i dużą portą siewniczną, lasem najlepszym i herwalem obfitym. **Młyn wodny**, do brzo urządzony na rzece przechodzącej przez te ziemie. Na tej samej ziemi znajduje się **fabryka mandiołki**, do brzo prosperująca. Odległość od stacji Itaty zaledwie 6 kilometrów. Wszystko razem sprzedam bardzo tanio i natychmiast z powodu nagłego wyjazdu. Bliższych wiadomości udziela właściciel: Stanisław Duda, Itaty - Parana
Kto chce w dalszym kryzysie rolniczym dobry interes niech się zgłosi natychmiast.

Jeżeli chcecie kupić ziemi
udawajcie się do niżej podpisanego! Ma do sprzedania ziemi najlepsze tak w Paranie jakoteż w stanach S. Catharina i Sao Paulo. Pracując przy kolonizacji federalnej długie lata, ma najlepszą praktykę w tym zakresie. Ziemię sprzedaje po możliwie najniższej cenie. Zajmuje się kolonizacją, parcelacją i mierzeniem ziemi.
Zgłaszajcie się do

Michała Babireckiego. Dorizon-Parana

Maszyny do zszywania słomianek (palhoes)
wszelkich cenach i różnych typach z wszystkimi częściami składowymi dla urządzenia kompletnych warsztatów polece
KOEHLER-ASSEBÜG & FILHOS
Guajuyira - Parana
(Korespondencja w języku portugalskim i niemieckim).

Mieczysław Gosławski
Chirurg-Dentysta
Wykonuje wszelkie roboty wchodzące w zakres dentystyki.
Wymowania i leczenia zębów bez bólu.
Od 8 do 11 i od 1 do 7
Rua Dezembargador Motta N. 6

Nasienie Sezamu [Gergelim]
w ostatnich dniach nadeszło i jest do nabycia w każdej ilości po cenie 8\$000 za kilogram. Koszta przesyłki osobno
Loia Flora Curitybana
Właściciel: Willy Cremer
ulica 15 de Novembro N. 87

BIURO POSREDNICTWA SARANDY
Kurytyba - ul. 15 de Novembro - N. 91 I-sze piętro
ma do sprzedania kilka realności w Kurytybie po cenach wyjątkowo niskich

ZIEMIA DO UPRAWY.
Doskonale kapeiry, ogrodzone i podzielone na loty po pięć, dziesięć i więcej alkierów, po cenach korzystnych, oddane od stacji kolejowej Campo do Tenente zaledwie 4 kilometry, są zaraz do sprzedania—Dobre drogi kołowe. Informacji udziela: **Henryk Stahlke Filho Campo do Tenente. Parana**
Dr. Archimedes Cruz
Lekarz operator i akuszer. Leczy syphilis i choroby pęcherza. Klinika dla kobiet i dzieci.
Konsultorium: rua Dr. Trajano Reis 3, od 8 do 9 przed poł. i od 1 do 5 po połud. Na wezwanie w każdą godzinę dniem i nocą

ELIKSIR „NOGUEIRA“
Jest używany skutecznie w następujących chorobach:
skrofule
bubony
zapalenie macicy
ciężenie z uszów
wywiera fistulę
raka syfilitycznego
pryszczki
białe upławy
wrzody i narośle
swierzb
reumatyzm
plamy skórne
nieudagania wątroby
ból w piersiach
narośle na kościach
pulsowanie tętnic
i wogóle wszystkie choroby pochodzące ze krwi.
Wielce skuteczny środek oczyszczający krew!

Chcesz tanio kupić?
Idź do składu „Vienna“
Dostaniesz tam ubrania gotowe po bajecznych cenach.
Przyjmuje się też rzeczy do farbowania i czyszczenia.
Rua Barão do Rio Branco N. 28
Kurytyba, blisko dworca.
Automobil osobowy
(Ford) dobrze utrzymany, kompletny, jest do sprzedania za 3:000\$000
Wiadomość w redakcji „Gazety Polskiej“.

IDA HAAS
Egzaminowana akuszerka
Kurytyba
Rua Raticliff N. 44

RAPIERY DO ZAWARCIA MAŁŻEŃSTWA
wyrabia się za skromnym wynagrodzeniem
Ulica Itarare 42 w Kurytybie

Pilulas Machado
O IDEAL FERRIFUGO
Nie rozpaczajcie!
Stawnemi PIŁUŁKAMI DRA REINALDA MACHADO wyleczenie febrzy pszemiennej jest pewne w ciągu kilku dni.

DR. CARLOS HELLER
Praktykował w Hamburgskich, Wiedeńskich i Paryskich szpitalach.
Praktyka ogólna.
Leczy specjalnie choroby skórne, w neryczne, pęcherza i włosów.
Klinika dla dzieci.
Leczy sztucznymi promieniami Diatermia
Konsultorium i rezydencja:
Praça Tiradentes 57. Przyjmuje od 10, do 12 i od 3 do 5. W poniedziałki, środy i piątki wieczorem od 8 do 9

W Kurytybie
Dom z ogrodem
kwiatowo-warzywnym, obsadzonym, produkującym, z wyrobioną klientelą, teren 44 na 80 metrów, dom 6-pokojowy, szopa i inne urządzenia gospodarskie—zaraz na sprzedaż. Odległość od tramwaju 4 min., od rua Quinze 18 minut piechotą, w dzielnicy, gdzie powstaje nowa polska szkoła
Wysokość rocznego podatku 1\$500. Dowody zyskowności w książkach gospodarskich.
Znakomita sposobność dla przedsiębiorczego Polaka, gdyż cena niska, wskutek wyjazdu właściciela.
Wiadomość: Travessa Zacharias, 5 - Kurytyba.

Pożyteczna rada dla rodzin!
Przewodnik lekarski Aptekarskiego Laboratorium Chemicznego
Boettger e Cia Brusque
Sta Catharina

Przeciw usunięciu robaków z wnętrza ści:
Są dwa lekarstwa gwarantowane: VERMICIDA (olejek leczniczy), VERMI-CAPSULAS (kapsułki przeciw robakom) fabrykowane w dwóch wielkościach, dla dzieci i dla starszych.
Leczenie chorób krajowych (Mal de terra) dokonuje się w następujący sposób:
Używać najpierw „Capsulas curativas do Mal de Terra“, a następnie 1 albo 2 fiakoniki „Sadolu“ albo pigulek, zwanych „Pilulas Ferma“.
Dla leczenia anemii, słabości krwi, niedokrwistości, białych upław, braku perjodycznych upław (menstruacji), braku apetytu etc. należy używać „SADOL“ albo „PILULAS FERMA“
Kaszle, chrypkę astmę leczy „Agriomel“. Jest to lekarstwo połączone z miodem leśnym (Curapu)
Malrja, malejta, gwałtowne napady febrzy i inne febrzy. Osoby starsze mogą używać „Pilulas antimalaricas com cafezana e guarana“, zaś dzieciom i osobom młodszym daje się „Pilulas Contra Sezões“ (21). Pigułki te działają natychmiastowo.
Solitera (verme solitaria) wypada się jednym pudełkiem „CAPSULAS TR-NIFUGAS“.
Nerwy słabe, drzące leczy lekarstwo wzmacniające „ENERGEN“.
Zatwardzenia, niedomagania kiszek i żołądka. Dla leczenia tych chorób polecamy pigułki przeczyszczające „Pilulas Purgativas“ i „Catharticas“ albo herbatę hamburską „Cha de Hamburgo“.
Rany dawne i świeże, odmrożenia, krosty, swędzenia leczy się pomadą św. Jerzego „Pomada Sao Jorge“
Swierzb leczy się z łatwością w ciągu dwóch dni przez użycie „Pomada contra sarna“. Środkiem zapobiegawczym chorobom, które mogą atakować ciało człowieka jest **Balsamo Branco** (balsam biały)
Przeciw bolom brzucha, żołądka, podbrzusza i t. d. należy używać czarnego balsamu ziemieckiego „Balsamo Allemao“ (preto)
Przeciw karapatom, pchłom i swędzeniom u zwierząt najlepszym środkiem jest „Matacarapates“
Agenci: Carlos Luhn - Kurytybs; Dawid Wiedner - Lapa; Guilherme Schwind - Ponta Grossa; Alberto Weiga e Cia - Parana

„CASA GLOBO“ FABRYKA OBUWIA
Kurytyba - Rua Jose Bonifacio 12
Wielka wyprzedaż obuwia
przy ogromnym wyborze różnego gatunku po cenach niesłychanie niskich jak przy prawdziwej likwidacji
JEDYNA OKAZJA!

DO KOŁONJI POLSKIEJ!
Stosunki Handlowo-Bankowe między Polską a Brazylią. — Przesyłkę pieniędzy skutecznie się najlepiej przez
Bank Francusko - Włoski
Rua 15 de Novembro - Bóg 1 de Março - Curitiba - Parana
Przesyłki pieniędzy do Polski wykonuje tylko **Bank francusko-Włoski**, podejmując się dostarczać kupcom informacji, otwiera kredyty zwykle za poświadczeniem lub na podstawie dokumentów na rachunek importujących towary lub eksportujących.
Bank Francusko Włoski złatwia sprawy pewnym i szybkim sposobem; złatwia kupna i sprzedaż; przechowuje i zarządza papierami wartościowymi; przyjmuje pieniądze w depozyt na bardzo dogodnych warunkach.
Filje, Agencje i korespondenci tego Banku są rozsiani po całym świecie.
A Propagadista. - 1405

Polska Fabryka obuwia i sztyt (chalówek)
Sprzedaż drobna i hurtowna. Kompletny wybór trzewików (borzeguim) butów, bucików i pantofli wszelkiego rodzaju i gatunku.
Po cenach umiarkowanych. Wysyłka na prowincję. Żądać oferty
Jan Macioszek i Bracia
ulica Carlos de Carvalho N. 66
naprzeciw Związku Polskiego
KURYTYBA
Swój do swego

stkich półtono
M
G
jątkiem
Z
J
S. João
rawa wytr
dając
Departam
Elix
na w
roby
kisz
woły
n
REC
Wzys
zajwa
są szyl
k
Sa
„Charg
Regular
Komuni
nemi, które
specjalnie urz
mieszczenia
Podróż
i Havre do C
„F
„C
„F
„M
„M
Sprzed
lhetes de char

Wielki skład harmonij

Największy wybór w całej Brazylii

Nadszedł nowy transport sławnych harmonij **STRADELLA**

z fabryki światowej sławy Cav. Marianno Dallape e Filgio. Premjowane medalami złotymi na wszystkich wystawach jako najlepsze we wszystkich krajach. Nie mają równych sobie. Doskonale wyrobione, odznaczają się wielką wytrzymałością bez potrzeby naprawy. Są do nabycia we wszy-

stkich rozmiarach i jak 6 i od 8 do 240 basów, dwutonowe, półtonowe, chromatyczne i pianowe.

Metody ułatwiające naukę.

Gwarancje: za wszystkie harmonije, dają gwarancje pięcioletnie z wyjątkiem uszkodzeń spowodowanych wypadkiem lub nieuwagą.

Żądajcie darmo katalogów i cennika od

JOAO SARTORELLO

S. João da Boa Vista — Linha Mogyana — Estado de S Paulo

CAPIM ELEPHANTE

rawa wytrzymała na posuchę, może być 4-5 razy rocznie ścinana dając za każdym razem około 80 tysięcy kilogramów świeżego pokarmu z jednego hektara.

Cena 40\$000 za 1000 sadzonek w Porto Alegre.

Zwróćcie się do

Departamento Commer. Industrial da Escola de Engenharia Porto Alegre — Caixa postal 299.

APTEKA TELL DROGERJA

SIGEL, ETZEL E CIA.

KURYTYBA — ULICA 15 DE NOVEMBRO 98

Pod kierownictwem aptekarza K. Kleemanns

TELL	TELL	TELL	TELL
Elixir Purgative Christi	Elixir Peitoral	Vermicida	Farby
na wszelkie choroby żołądka i kiszki oraz wywoływane przez nie bóle	Pewny i zagwarantowany środek na silny kaszel, przeziębienie, influencję i t. p.	Największy wróg wszystkich robaków w wnętrznościach dzieci i dorosłych	są najlepsze do farbowania ubrań i sukien. Do nabycia we wszystkich kolorach

RECEPTY LEKARSKIE WYKONUJE SIĘ PRĘDKO SUMIENNIE I TANI

Lekarstwa i preparaty krajowe i zagraniczne
Mówi się po polsku

Zbawienie Ludzkości

Wszystkie osoby, które zesłabną na grype, powinny bez straty czasu zająć Peitoral Paranaense, gdyż on uzdrowi je zupełnie i zabezpieczy od choroby płuc i organów oddechowych.

Pigułki regulujące Dra Wiktora

są szybko uspokajającym środkiem dla pań i panien, które cierpią na kolki i inne niedomagania podczas miesięcznych periodów.

Są do nabycia we wszystkich aptekach i drogerjach.

Towarzystwa Francuskie Zeglugi Morskiej.

"Chargeur's Reunis" "Sud Atlantique"

Regularne odjazdy z portów Santos i Rio de Janeiro do Havre i Bordeaux. Komunikacja najszybsza i najwygodniejsza statkami luksusowymi pospieszonymi, które odbywają podróż ze Santos do Francji w 15 dniach, oraz statkami specjalnie urządzone dla emigrantów, którzy znajdują najwygodniejsze pomieszczenia. Statki mają do dyspozycji kabiny trzeciej klasy. Podróż do Polski odbywa się z Santos albo z Rio de Janeiro do Havre i Havre do Gdyni statkiem "Pologne".

Najbliższy odjazd do Europy

	Z SANTOS	Z RIO DE JANEIRO
• HOEBIC	24 września	28 września
• CEYLON	5 października	6 października
• FORMOSE	10 "	11 "
• MALTE	18 "	19 "
• MOSELLA	23 "	24 "

Sprzedaj biletów z Brazylii do Polski oraz z Polski po Brazylii t. z. (bilhetes de chamada) załatwia i bliższych informacji udziela

AGENT Ignacy Kasprovicz
Avenida Luiz Xavier N 28, Kurytyba.

ESCOLA PRATICA DE COMMERCIO

Praktyczna Szkoła Handlowa

Kurytyba — ul. Dr. Muricy N. 103 obł.

Filja: Rio de Janeiro, rua S. Jose 106.

Jedyna szkoła, która gwarantuje doskonałą naukę handlową, bowiem posiada zorganizowane biura dla nauki technicznej: tartakowej, handlowej i przedsiębiorstw herwy matte. Kompletny kurs miesięczny. Nie wyciąga się egzaminu wstępnego. Wpisy mogą być uskutecznione każdego czasu. Uczy się także pisanie na maszynie.

Polski warsztat krawiecki
Franciszek Rybacki
w Kurytybie

ul. Com. Mariano Torres 29
Poleca się Szan. Rodakom do wykonania eleganckiej odzieży przy cenach niskich.

Krój najlepszy — Swoj do swego!

Alipio Augusto de Campos

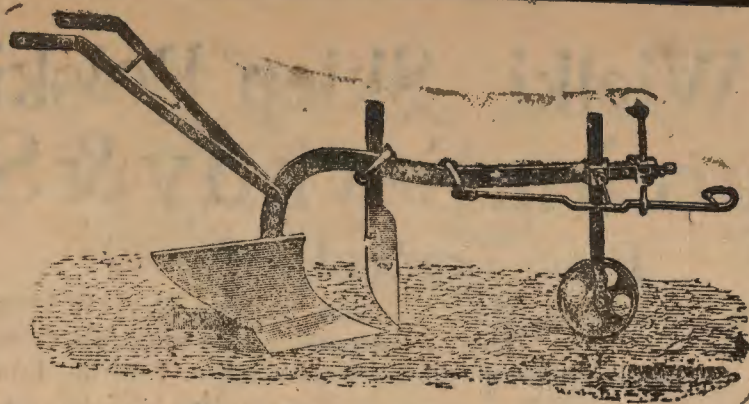
Chirurg-Dentysta

Kurytyba

Praca da Ordem N. 71

Godziny przyjęć:

od 2 do 5 po południu

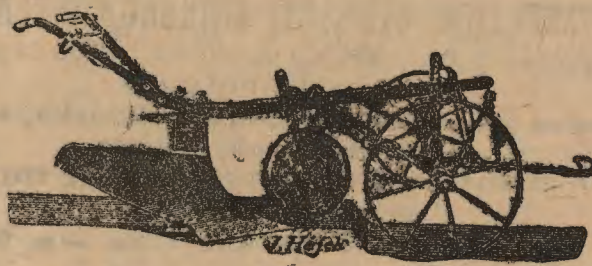

Pugi, lemiesz, kroje talerzowe, Maszyny rolnicze.

WIELKI WYBÓR! CASA MELICHAR

KURYRYA — Praça Senador Correia N. 7

Jedyny dom handlowy w Paranie zajmujący się wyłącznie maszynami rolniczymi.

CASA IDEAL ALBERTO C. ELIAS

CURITYBA — PARANA — BRAZIL

rua Jose Bonifacio N. 9 (w pobliżu katedry)

Skład mieści się w tym samym domu jak dawniej obok rzeźni Garmatra

FILJA: ua 15 de Novembro N. 31

Ogromny wybór obuwia

wszelkiego rodzaju po cenach najniższych
SPECJALNOSC

Kalosze Wykonane na wzór trzewików do sznurowania BARDZO PRAKTYCZNE I ELEGANCKIE
UWAGA: Obuwie sprzedaje się pod gwarancją to jest gdy się okaże jakaś niedokładność czyli nietrwałość obuwia udowodniająca winę fabrykacji to takie małe naprawy wykonuje się darmo

SZEWIECTWO „CENTRAL“

poleca w wielkim wyborze

— obuwie —

doskonale i mocno zrobione dla

panów, pań i dzieci po cenach

jaknajniższych.

MIGUEL SIMAO ATAB

Kurytyba — Travessa Zacharias N. 1
blisko polskiego sklepu nasion p. Nikodema.

Bacność!

Ubrania podług miary od 140\$000 począwszy

Wielki wybór gotowych ubrań nowych i używanych.

Na raty!

TYLKO w zakładzie krawieckim

i w farbiarni „Selecta“

Juljusz Szaja

Kurytyba, ulica Commendador Araujo N. 22

Nasiona z Polski

znane są już w następujących stanach Brazylii: Espirito Santo, Goyaz, S. Paulo, Parana, Sta Catharina i Rio Grande. — Wszędzie w tych sześciu stanach, czy to na wyżynach czy nizinach gorących, dają znakomite wyniki i uznane są za

najlepsze nasiona

Wszędzie żądajmy tylko polskich nasion. Nie kupujmy innych!

Paweł Nikodem

Skład nasion z Polski w Kurytybie, Parana, Travessa Zacharias, 5

Wytyka koleją lub pocztą do wszystkich miejscowości w Brazylii

DR OSBORNE — RAYOS X

Badania chorób wewnętrznych za pomocą promieni X. — Przyjmuje klientów od godz. 1-4 po południu, przy ulicy Marechal Doodoro N. 46 - Kurytyba (Klinika Dra. Espindola) Telefon 230

Lekarz lalek

FRANCISZEK SKLENICKA — KURYTYBA
ul Barao do Rio Branco 55.

poleca swój bogato zaopatrzonej skład lalek, zabawek, artykułów i podarków na gwiazkę, ozdób na choinkę i t. d.

Ma zawsze na składzie włosy i peruki dla aktorów teatralnych, dla pań i panów.

Mówi się po polsku!

DO SPRZEDANIA

132 alkiery ziemi, położonej 20 km. od stacji Rio Negrinho w miejscowości Macieira, przy dobrej drodze i składowej się z pola, lasu herwowego i dobrze urządzonego tartaku wodnego i zapasu drzewa pinforowego, imbujowego i innego twardego.

Dalej są do sprzedania ziemi od 50 do 200 tu alkrów wynoszące urodzajne i z doskonałym herwalem, jakoteż plac pod budowę z domami lub bez domów w miejscowości Villa, stacja Rio Negrinho.

Bliższych wiadomości udziela: Ludwik Olsen & Cia Estação Rio Negrinho Sta Catharina.

Czy Szan. Pan pił już KAWĘ marki „LIBERTY“?

A więc nie trać Pan czasu i żądaj od swego dostawcy tej znakomitej marki Palarnia i mielenie kawy

Casa Colosso

Moura, Zaffito e Cia. — Praça Municipal 6 — Kurytyba

Fabryka koszul „Pinheiro“

JANA ANDERS ONA
Dom specjalny dla wyrobu białej męskiej podług miary.

Koszule, kalesony, pyżamy
Kurytyba

ulica Riachuelo 27

PAN C ERPIZ NA ZOLADEK?

więc użyj Eliksiru Eupéptico Westphalena

przyrządzonego w aptece

Sw. Antoniego

Raula Suplicy de Lacerda

Lapa — Parana.

Ostatnie

100 marynarek!

używanych, w dobrym stanie i z dobrych materiałów, sprzedaje

po 15\$000 za sztukę

Zaopatrzenie się póki jest taka tania okazja.

Juljusz Szaja, Kurytyba

Rua Commendador Araujo 22

Warsztat krawiecki i farbiarnia „Selecta“

Casa das roupas feitas

Franciszek Frischmann

Kurytyba

Rua 1 de Março, 1

Gotowe ubrania

gotowe (1/2 i 3/4)

Wielki sortyment ubrań różnych kolorów.

Wielki sortyment sukien i dodatków dla krawców po cenach najniższych

Alliataria e Camisaria de 1a ordem.

Szklarnia

Eurico e Guilherme Tiburtius
WIELKI WYBÓR

artystycznych wyrobów z drzewa parańskiego jako to: lampy stołowe z szków pinjorowych, szkalutki, tacki, podstawkę na owoce etc. etc. jakoteż najrozmaitsze artykuły wyrobione z lian, rami do obrazów i rozmaite artystyczne upiększenia z drzewa. Dobre wykonanie. Ceny niskie.

Kurytyba, ul. Barao do Rio Branco 35

Koldry sztepowane

dostarcza i naprawia dobrze gustownie i tanio

Augusto Heeren — Kurytyba
Rua Marechal Floriano Paizoto 57

Za Rs. 60:000\$000

Jest to sprzedania 100 alkerów ziemi składającej się w połowie z lasu zawierającego plantację trzcinny cukrowej, bananów, mandjoki, ryżu i kukurydzy, tudzież z fabryki wódki, młyna zbożowego, wykłusiwacza ziarna, 4 wozów i koni. Na froncie tego terenu znajduje się linja kolejowa między Porto de Cima i Morretes. Maszyny fabryczne poruszone są siłą wodną. Właścicielem jest Camillo C. Borees w Porto de Cima — Parana.

Właścicielem jest Camillo C. Borees w Porto de Cima — Parana.

Właścicielem jest Camillo C. Borees w Porto de Cima — Parana.

Właścicielem jest Camillo C. Borees w Porto de Cima — Parana.

Właścicielem jest Camillo C. Borees w Porto de Cima — Parana.

Właścicielem jest Camillo C. Borees w Porto de Cima — Parana.

Właścicielem jest Camillo C. Borees w Porto de Cima — Parana.

Właścicielem jest Camillo C. Borees w Porto de Cima — Parana.

Właścicielem jest Camillo C. Borees w Porto de Cima — Parana.

Właścicielem jest Camillo C. Borees w Porto de Cima — Parana.

Właścicielem jest Camillo C. Borees w Porto de Cima — Parana.

Właścicielem jest Camillo C. Borees w Porto de Cima — Parana.

Właścicielem jest Camillo C. Borees w Porto de Cima — Parana.

Właścicielem jest Camillo C. Borees w Porto de Cima — Parana.

Właścicielem jest Camillo C. Borees w Porto de Cima — Parana.

Właścicielem jest Camillo C. Borees w Porto de Cima — Parana.

Właścicielem jest Camillo C. Borees w Porto de Cima — Parana.

Wielki Sklep Polski Marcina Szyndy & Ska

Plac Tiradentes N. 19

ma zawsze na składzie: makę pszenną, żytnią i kukurydzianą, cukier, ryż, sól, śledzie, sliwki, rodzenki i konserwy owocowe.
Ma również najlepszą kawę mieloną z własnej fabryki.

Trunki krajowe i zagraniczne w najlepszych gatunkach

Kupuje produkty rolni jakoteż: kukurydżę, fasolę, ziemniaki, masło, jaję, drzewo itp.

SPZEDAŻ NA KOLONJE RYLOWA I DETALICZNA
CENY PRZYSTĘPNE

Posiada filja w Thomaz Coelho
i Araukarji

Dr. Mirosław Szeligowski

Były asystent klinik europejskich
Lekarz i operator

DOKONUJE WSZELKICH OPERACJI CHIRURGICZNYCH I KOBIECYCH

Leczy podług najnowszych sposobów. Bada za pomocą promieni Roentgena.

Posiada własną pracownię do badań mikroskopowych i badań krwi na choroby ukryte.

Chorych zamiejscowych przyjmuje na leczenie w swej klinice.

Rua São Francisco Kurytyba - n. 25

„A VENCEDORA”

Fabryka karmelków i cukierków różnego gatunku, takich i droższych owiniętych w papier („ballas”), czekolad, nowych, kokosowych, miętowych, cytrynowych, ananaszowych, truskawkowych, bananowych i mlecznych.

Prócz tych mam jeszcze inne gatunki specjalne, nowego formatu, które w każdej chwili można nabyć po cenach bardzo przystępnych.

Uprasza Sz. Rodaków o łaskawe przekonanie się o tem, że są najtańsze i najlepsze w Kurytybie.

Fanciszek Łachowski

CORITIBA - Rua Cabral Nr 53 - PARANA.

Fabryka cukerków „AURORA”

rodzaja Kuli.

Wyrabia cukierki w najlepszych gatunkach i kameli owinięte w papier („ballas”) we wszystkich odmianach.

Ulica Martin Affonso nr. 16.

Coritiba - Paraná - Brasil.

Aniliny i farby niemieckie

Marki BAYER

do farbowania zwłaszcza wybielanych rzeczy w paczkach z drobnoziarnistymi i w skrzynkach po 1 klg, we wszelkich kolorach, jakoteż farby anilinaowe do kapeluszy, skór, wytworów roślinnych i nepojów.

Wszelkie preparaty Bayera

jak Cafeaspirina, Phenaspirina, Butolan, Kalmitol i t. d.

Bardzo piękne i tanie OZDOBY DO PRZYPINANIA jako to: Pajęki, chrabaszczki, motylki, kwiaty i t. p.

CARLOS LUHM

Rua Biachuelo 52 - Curitiba - Paraná - Brasil

Dr. Antoni Rydygier (Ruediger)

Kurytyba

Prof. Dr. Antoni Rydygier (Ruediger) specjalista w chirurgji, chorobach kobiecych i dróg moczowych.

Przyjmuje w swej nowo urządzonej klinice chirurgicznej przy Avenida 7 de Setembro N. 69 (rozwitek rua Clarifliffe) od godz. 3 do 5.

Skład artykułów jubilerskich i zegarków

„A PEROLA”

Kurytyba, Rua Biachuelo 65, Egenjusz Gallert

Kompletny i bogato zaopatrzony sortyment w ozdobach, brylantach, zegarkach ściennych i kieszonkowych, budzikach, świecznikach, okularach, łańcuszkach i t. d. Ma na składzie ostatnie nowości po cenach przystępnych. Sprawdza wprost z zagranicy. Sp. zedaż hurtowna i detaliczna.

Naprawy wykonuje się prędko i tanio

FAZENDA

oddalona 5 minut drogi od przystanku stacji kolejowej Itajubá, posiadająca 82,886 metrów kwadratowych obszaru duży dom mieszkalny i inne zabudowania, doskonałą pastwę i dobrą wodę - jest za cenę okazującą do sprzedania

Blizszych wiadomości udzieli: Moreira e Willering - Itajubá - Sta Catharina

„A BRANDINA”

Braci Sobania

Przy ulicy Lamenha Lins N. 3
KURYTYBA, PARANA

Fabryka karmelków i doskonałych bombonów.

Specjalista w wyrobie znakomych cukierków: cytrynowych, malinowych, pomarańczowych, mandarynkowych, wiśniowych, z abrazy, miętowych, anyżowych, bananowych, gruszkowych, brzoskwińskich, jabłczanych, malinowych, kokosowych, czekoladowych, migdałowych, mleka, jaj, amendoim (międi), nadziewanych marmeladą, masą migdałową i kokosową, tudzież rozmaitych innych.

Gatunki specjalne: „Almofadinhas”, „Bellezinhas”, „Douradinhas”, „Fluclas Acidas”.

Wyrób staranny. Ceny bez konkurencji!

PAMIĘTAJ ZAWSZE O TYM

że na przecyszczenie krwi oraz na leczenie grypy, kaszlu, chorób śluzowych nosowych i kobiecych

najdoskonalszym środkiem jest

HEBERMANA ORYGINALNA HERBATA Z ZIOŁ

Do nabycia we wszystkich aptekach i drogeriach.

Główny skład dla stanów Parana i Santa Catharina

APTEKA I DROGERJA „MINERVA”

Maximo e Cia.

Kurytyba - Praça Tiradentes N 57

Filja w Joinville: Rua 14 de Maio nr 52

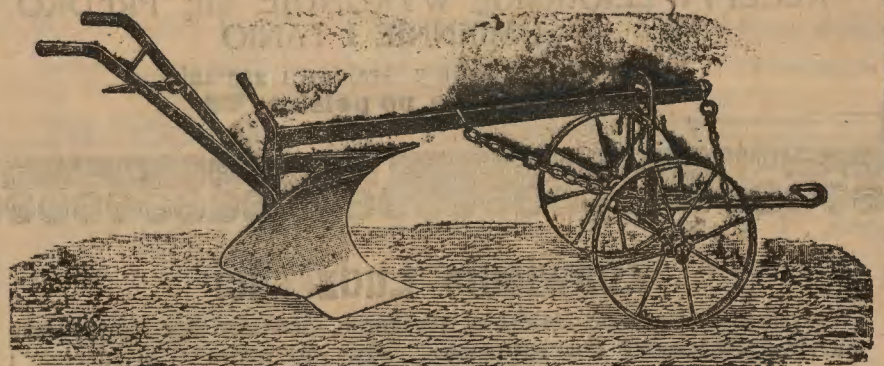
Polska fabryka makaronu i kawy Sao Miguel

FIRMY GONTARSKI I SKA

Kurytyba Ulica Iguassu N. 246

Telefon N 489 skrzynka pocztowa 278

Poleca swoje wyroby w najlepszym gatunku

Na nadchodzący czas sadzenia!

Otrzymałszy zaowocną kompletową zastawę z nowych

Plugów stalowych

Systemu „Siek” oraz innych narzędzi rolniczych, które sprzedajemy po niższych cenach

Jose Hauer Junior & Cia.

Curityba - Rua 5 de Novembro N. 44

PRZEDSIĘBIORSTWO KOLONIZACYJNE

Fryderyka V. L. Wernecka
olonja Werneck

GUARAPUAVA - PARANA. Adres telegraficzny „VERNECK”.

Powstanie kolonji.

Na ziemiach położonych nad brzegami rzeki Iguassu w municypjum Guarapuava, należących dawniej do Fazendy Algodoeiro, została przed dwoma laty utworzona kolonja Werneck.

Położenie.

Kolonja ta leży przy drodze, która prowadzi z Gu rapuavy do Palmas i gdzie właściciel kolonji posiada fabrykę smalcu i gdzie właściciel kolonji posiada fabrykę smalcu, młyn mandjokowy, gorzelnię, fabrykę cukru, młyn do mielenia maki z pszenicy i żyta, jak również maszynę do wyrabiania nici.

Zbyt produktów.

Ponieważ kolonja ta oddalona jest od Guarapuavy i Palmas około 18 g. drogi, a w okolicy dookoła są liczne fazendy, więc wykluczone jest nadmienić, że zbyt wszelkich produktów jest łatwym i korzystnym.

Komunikacje.

Obecnie posiada kolonja doskonałą drogę do Palmas i Guarapuavy. Projektowana droga kolejowa S. Francisco - Iguassu, przecinać będzie tę kolonję w osłej jej długości. Poza tem wkrótce rozpocznie się budowa drogi kolejowej Iraty Guarapuavy.

Produkty krajowe.

Kukurydza udaje się znakomicie i już na miejscu może być dobrze sprzedana, gdyż na kolonji chowają bardzo wiele

świń dla smalcu, który następnie po cennach, nie bojących się konkurencji wysyłają na północ Parany i São Paulo. Oprócz kukurydzy udają się dobrze: ryż, żyto, pszenica, trzcina cukrowa i wina, grona - a z owoców - pomarańcze, abacaxi, kaki, banany i wiele innych gatunków.

Klimat.

Klimat jest nadzwyczajnie zdrowy i odpowiada w zupełności klimatowi kolonji położonych na wyżynach Parany i Sta Catharina.

Ceny kolonji i warunki płacenia.

Wszystkie loty są uwarunkowane i są dawnie wymierzona Cena jednego akiera 300\$000 i 400\$000 przy płaceniu gotówką. Notarialne przepisy tytułu własności mogą być uskutecznione zaraz po dokonaniu zapłaty. Dotychczas znajduję się na kolonji 42 rodziny.

Dalsze informacje.

Zarząd kolonji utrzymuje na miejscu sklep spożywczy, w których przybyli kolonisci mogą nabyć wszystko, co im do życia jest potrzebne. Posiada zarząd także auto caminhão dla wygody kupców krajowych i szybkiej komunikacji. Interesowani mają stale połączenie ze stacjami kolejji S. Paulo - Rio Grande - Kto potrzebuje dalszych wyjaśnień i rad odnośnie do podróży, niech zwróci się do zarządu, który mu chętnie wszelkiego rodzaju wyjaśnień udzieli.

Drogiarza i apteka Minerva

Maximo e Cia.

Kurytyba, Plac Tiradentes 57
Wielki skład krajowych i zagranicznych lekarstw

posiada na składzie najlepsze środki przeciw robakom w kiszkach, przeciw kaszlowi i t. d.

Dr. Carlos Moreira

klinika medycyna chirurgiczna. Specjalność: choroby oczu, uszu, nosa i gardła. Konsultorjunos ulica Marshal Floriano n. 19. Rezydencja ul. Visconde de Nacar 85, Telefon 383

Jacek Dromewicz

Lekarz-Dentysta.

Zęby sztuczne z podniebieniem i bez w złocie i kauczuku. Plombowanie i wyjmowanie zębów bez bóla. Robota pierwszorzędna Ceny przystępne ul. Biachuelo n. 8 w Kurytybie

Dom K. Kurecki

Polski zakład krawiecki przy ul. Dr. Muricy Nr. 61

Wielki wybór materiałów na ubranie. Zamówienie wykonuje się w razie potrzeby w 24 godziny.

Robota gwarantowana - CENY NISKIE.

Kolonizacja

Alberto Schmitt!

Bezpośrednio przy linii kolejowej (stacja Perdizes) zdrowy klimat (nie ma ani moskitów ani febre). Bardzo dobra ziemia dla uprawy alfafy, tabaki, młki, fasoli, wina, do sadzenia kartofli i dla pszczelnictwa. Absolutnie pewne tytuły własności każdy kupujący otrzymuje zaraz po spłaceniu „scripturas publicas”. Dalsze informacje udziela: Jose Petri Director garenta Estação Perdizes - Santa Catharina.

Wszystkie rodzaje materii z rozmaitych tkanin i materiałów. Materiac druczane

ul. H. Floriano n. 29

Fabryka żelazek

Dom obuwia

ANTONI MARTES

Largo 19 de Dezembro N. 1. (przy meczadzie)

sprzedaje nowe i używane obuwie po cenach bardzo niskich. Rozmaite lasony. Przyjdziecie i przekonajcie się!

Pensjonat

ANTONIEGO NOWAKOWSKIEGO
W KURYTYBIE

Podaje do wiadomości Sz. Rodakom przyjeżdżającym do Kurytyby iż Pensjonat *znajduje się przy ul. Comendador Araujo 24*

Przyjezdni otrzymują każdej chwili za umiarkowaną cenę pomieszczenie wraz z utrzymaniem, również przyjmują się stołowników stałych.

A. Nowakowski.

Oasa Daitchman

Maurico & Irmao

Kurytyba

Avenida Luiz Xavier 3

połącza

Mebie wszelkiego rodzaju

z własnej fabryki

jako to: bufety, stoły, krzesła łóżka, materacey i t. d.

po cenach najniższych

Kazimierz Mitczuk

Chirurg-Dentysta

Kurytyba

Avenida Luiz Xavier 26

Godziny przyjęć od 8 rano do 5 wieczorem.

Kupiectwu

de wiadomości

ze utrzymujemy

Biuro spedycyjne w Porto Amazonas

które zajmuje się wyłącznie Ekspedjowaniem, Depozytowaniem, Asygnacjami i Zamówieniami wszelkiego rodzaju. (Depachos, Commissoes, Consignações).

Posiadamy obszerny magazyn dla przyjęcia na skład herwa-matty i innych towarów. Zajmujemy się także ekspedycją drzewa bu nicowoz.

Jestemy zawsze na rozkazy Szan. Kupiectwa tak w Kurytybie jak i na pro-

3. Damski & Irmao Porto Amazonas Parana,

— O to za drogo — zawołał Gregorjew, żydowskie śliwki powinny być tańsze.
 Rozłożyłem swoją książkę i powstałem z miejsca ale zostałem spokojny.
 — Opuszczę panom niecałe na tych śliwkach — odparła moja matka — bo i tak idziemy już do domu. Wiele mam odważyć?
 — Przedewszystkiem, pokazał pan swą wagę — rzekł syn stolarza Kupując u żydów, trzeba być bardzo ostrożnym, bo można zostać oszukany. Chciałbym się przekonać, czy waga jest rzetelna.
 — Waga jest sprawdzoną przez policję.

— To może ciężarki są fałszywe.
 — Proszę, niech się pan przekona — rzekła matka i podała przytem z zimną krwią, której pojąć nie mogłem wagę temu niegodziwcowi.
 Gregorjew wziął ciężarek na rękę i rzekł:
 — Jak na żydówkę ciężarki są dosyć ciężkie. — A czy śliwki są rzeczywiście dobre — zapytał.

— Proszę, niech pan skosztuje.
 Wziął jedną śliwkę, włożył ją do ust, wypłuł i rzekł:
 — Pfe, świństwo, czuję ją czosnkiem.
 Tymczasem już się zaczęło zbiegowsko, przyczem nie odbyło się bez śmiechu i żartów.
 Muś dłoń swędziała, ale się wstrzymał.

Postanowiłem nie dać się wyprowadzić z cierpliwości przez tych trzech lotrzyków, którzy najniezawodniej po to tylko przybyli.
 — Ale masz tam za to ładną śliweczkę — ozwał się Gregorjew, wskazując na moją siostrę — słuchaj, żydowico, odkupię ją od ciebie, ile kosztuje?
 Tego było za wiele. Zamiat matki, odpowiedziałam ja.

— Tak, jak niektóre owoce wiszą z wysokości i ręką z drzewa zerwać ich nie można, tak też są i dziewczęta z wysokie dla niektórych ludzi, tak że ich obelgi dotknąć nie mogą.
 — Ach, otóż i wielki mędrzec — zawołał Gregorjew — patrzcie państwo, w chwilach wolnych sprzedaje śliwki i gruszeki, no, naturalnie, bo jest żydem i szacherką porzucić nie może.

— Matko, zabierajmy się — wrzasnąłem — dość tego tym panom nie się nie sprzeda.
 — Jaktó, nie chcecie nam nią sprzedać — odparł Gregorjew musicie jednak zawołać policję, jeżeli mi nie zechcecie dać towaru za moje pieniądze,

— Zresztą, kupcowa nie powiedziała mi jeszcze — dodał — ile ma kosztować ta siódka śliweczek.
 Znowu wskazał na Estere.

— Boć jest przecie na sprzedaż, idzie tylko o cenę w całym mieście nie ma ani jednej żydóweczki, którebym nie mógł kupić za parę rubli.
 Teraz wyczerpała się moja cierpliwość.

Jeszcze trzymałem w rękę ciężarek, który Gregorjew wrzucił przedtem do kosza.

W jednej chwili ciężarek rozdarł powietrze i trafił Gregorjewa w sam środek czola.

— Masz naukę, ażebyś na drugi raz nie odzywał się w tak sprośny sposób o uczciwej dziewczynie — zawołałem — a teraz, przecz lotrze, bo cię uduszę!

Okrwawiony Gregorjew, zarzywał jak byk raniony.
 — Żyd mnie zranił, żyd chciał mnie zamordować — na pomoc, na pomoc, bierzcie go!

W momencie cały targ był na nogach. Już oddawna wisiało coś w powietrzu. Chciano znowu pastwić się nad ludnością żydowską, a powód, dany przezemnie, stał się hasłem po temu.

Niebawem zostaliśmy otoczeni. Sześćdziesięciu zbirów, złodziei targowych i wbeczów w wpadło na nas.

— Mordujcie żydów — krzyczano po ulicy i targu, na rogu przy którym stał nasz kramik — zamordowali chrześcianina. Tego płazem przepuścić nie można, przecz z nimi, spalmy ich domy!

Rzuciłem się pomiędzy swoją matką i siostrą.
 Bronilem ich pięściami, a że posiadałem się obrzyma, udało mi się przeto odprzeć napastników.

Ale gdym się ich pożył nareszcie, straciłem siostrę z oczu.

A matka załamywała ręce i wolała.
 — Tam, tam, porwano Estere.

Dwóch zbirów pochwytyło moją młodą piękną siostrzyczkę i ciągnęło ją za sobą, w jakim celu, łatwo odgadnąć.

Prześladowanie żydów w Rosji bywa zawsze zhanbieniem młodych żydówek.

Czerń łączy zawsze przyjemne z pożytecznem.

Wydałem okrzyk i wpadłem w tłum, który chciał mi przeszkodzić do odzyskania siostry.

Dopadłem obu zbirów akurat w chwili, gdy mieli ją wciągnąć do jakiejś ciemnej nory.

Ująłem w pól Estere jedną ręką, drugą dobyłem noża i krzyknąłem z wściekłością i gniewem:
 — Pierwszemu, kto się poważy dotknąć tej dziewczynę, wbiję ten nóż w gardło.
 Mordujcie żyda — zawyla gawiedź zamierzyl się nożem na chrześcijan, chce nas pozabijać, przecz z nim!

O parę kroków zaledwie stało czterech policjantów, ale żaden ani drgnął z miejsca, ażeby mi przyjąć z pomocą, zwłaszcza teraz, gdy cały tłum wpadł na mnie.
 Ale właśnie w tej samej chwili dał się słyszeć głos, który wołał:
 — Miejsca, miejsca dla księcia Malakowa!

Madjechał powóz, zaprzężony w dwa ogniste rumaki.
 Siedział w nim elegancko ubrany mężczyzna z gwiazdą na piersi, a przy nim piękna dama z białą parasolką.

Mężczyzna z gwiazdą na piersi stanął w powozie i zawołał ostrym głosem:
 — Co się tu dzieje, co to za zbiegowsko?

— To z przeproszeniem pana generała — odparł jeden z przywódców — nic wielkiego, tylko się żydkom trochę skóry przetrzepie.

Na to mężczyzna z gwiazdą skrócił się do policjantów, którzy, salutując po wojskowemu, stali przy powozie i krzyknął grmijącym głosem:
 — Dlaczego nie rozpedzicie tych ludzi? Dlaczego nie staniecie w obronie tego młodzieńca — wskazał na mnie na którego dwudziestu wpadło na raz, czy nie jesteście stróżami prawa?

Dalej, spełnijcie wasz obowiązek, rozkazuję wam, ja, księżę Malakow, gubernator Bessarabji.

W jednej chwili ulica przybrała inny wygląd.

Na wszystkich rogach placu pokazywała się policja i publiczność plazami szabli została rozpedzona. Policja postępowała tak, jakgdyby nagle stała się najgorliwszym obrońcą żydów.

Ja znajdowałem się ciągle jeszcze tuż przy powozie i trzymałem w objęciach swoją zemłodną siostrę.

Oboje panstwo wyszli z powozu i przystąpili do mnie.

Zapytali się o moje nazwisko, com za jeden i jak się to stało, że wzbudził na siebie tak wielki gniew tłumy.

Nic nie ukrywając, nic nie dodając, odpowiedziałem na pytanie księcia Malakowa i jego małżonki — gdyż małżonką

księcia była dama w powozie, a oba państwo słuchaliście mnie w milczeniu.
 — Idź pan do domu — rzekł księżę — jeżeli relacja pańska jest prawdziwa, postaram się, ażeby panu powetowano co krzywdę, jaką ci wyrządzono.

Tymczasem — dodał księżę Malakow — wyjmując sakiewkę — weź pan tę sztukę złota, siostra będzie potrzebowała pomocy lekarza.

Odmówił stanowczo przyjęcia pieniędzy.
 — Jesteśmy biedni — odparłem — ale nie przyjmujemy od nikogo jałmużny.

Księżę Malakow pokręcił głową.
 Widocznie odpowiedź moja podobala mu się.

Odprowadziłem siostrę do domu. Dostała gorączki, ale niebawem wyzdawała.

Już nazajutrz oznajmiono mi w gimnazjum, że księżę Malakow był u dyrektora i wypytywał się o mnie.

I jak się należało spodziewać, musiałem wyznać, że byłem najlepszym z uczniów i że egzamin złożyłem z odznaczeniem.

Gdy przyszedł dzień egzaminu, otworzyły się nagle drzwi sali i wszedł księżę Malakow.

Można sobie wyobrazić, jak cały personal nauczycielski został poruszony, zwłaszcza, że wiadano, iż księżę Malakow był ulubieńcem cara — a nawet mówiono, że niedawno właśnie miał sposobność ocalenia życia carowi w czasie wypadku na polowaniu.

To też księżę nie darmo zajął wysoki urząd gubernatora Bessarabji.

Egzamin wypadł dla mnie arcywymyślnie.

Gdy mi odczytano świadectwo z moim mieniem, że otrzymałem nagrodę najwyższą, jaką kiedykolwiek udzielono w gimnazjum Bessarabskim, poczem księżę Malakow przystąpił do mnie i rzekł:

— Jakimkolwiek studjom poświęcisz się dalej, młodzieńcze, jestem pewien, staniesz wysoko, zresztą studja te odbywać będziesz bez trosk i kłopotów.

Wydałem właśnie rozporządzenie, ażeby ci z mojej kasy wypłacano stypendjum miesięczne, które ci zapewni możność ukończenia uniwersytetu.

Staraj się, pracuj, młodzieńcze, i rób wszystko dla chwały ojczyzny i dla własnego zaszczytu.

Takich ludzi potrzebujemy w Rosji. Niech cię Bóg ma w swojej opiece.

Zalałem się gorącymi łzami wdzięczności.

BARDZO CIEKAWA POWIEŚCI.

Zbiór powiastek wesołych i pouczających. 28 rozmaitych bajek. 190 stron. Cena 3\$000.

Córka praczki i O krok od śmierci Dwie pow. obyczajowe. Cena 3\$000

Zagadkowe uprowadzenie czyli poświęcenie kochającej kobiety. Stron 172 z ilustracjami. C. 3\$000
 Pan Jezus na krzyżu w kościele N. P. M. w Gdańsku i Krzyż żyda.

Dwie powieści dla ludu według podania z XV. wieku. Str. 136. C. 3\$000
 Talizman czyli zwycięstwo niewinności i cnoty. Powieść flamandzka. Cena 4\$500

Pod znakiem krzyża Powieść z czasów wupadku królestwa maurytańskiego w Hiszpanji. 3\$000.
 Chata Irlandzka

Powieść przełożona z angielskiego na język polski. Cena 3\$000.

Święty Kazimierz Króliewicz Obrazek historyczny, przedstawiony na tle ó czesnych stosunków 3\$000

Naczelnik Powieść z czasów wojny napoleońskiej w Hiszpanji. Str. 175. C. 3\$000

Obleżenie Pragi. Powieść pisana na tle stosunków czesko-niemieckich z XVII wieku. Cena 3\$000.

Opatrność Boska czuwa Powieść hiszpańska z dawnych czasów walecznych rycerzy chrześcijańskich. Cena 3\$000.

Zwycięstwo Krzyża Wielka powieść z czasów pierwszego prześladowania chrześcijan za cesarza Nerona. Całość 3 tomy w jednej książce. Str. 526. Cena egz. 10\$000.
 Tryumf Wiary czyli obrazki z życia amerykańskich plantatorów. 5 ilustracji. Cena 3\$000

Kto sobie zamówi 10 książek otrzyma 2 książeczki za darmo a za przesyłkę wtedy nic nie liczymy.
 Pisać pod adresem: „Gazeta Polska“ — Curityka — Parana — Caiza B

Powieści o zbrojach, opryszkach i hajdamakach. Tomik ten obejmuje 20 rozmaitych powieści zbrojeckich, bardzo ciekawie napisanych. Cena 3\$000.
 Odzyskana córka. Powieść bardzo zajmująca 3\$000.
 Stara Księga czyli marne są usiłowania bezbożnych. Powieść czeska. Cena 4\$500.
 Syn Pijaka. Powieść bardzo zajmująca oparta na wypadkach z życia ludu. C. 3\$000.
 Cesarz Domicjan i grabarze w katakombach. Opowiadanie historyczne z czasów prześladowania chrześcijan. 3\$000.
 Miljoner Smieciarz. Powieść ta oparta na stosunkach angielskich obejmuje 168 str. druku i 5 ilustr. Cena 5\$000.

Sześć beczek złota. Opowiadanie z przeszłości. Prowadzi nas do dzikich plemion zamorskich. 180 str. z 5 ilustr. Cena 3\$000
 O życie i wolność. Powieść z wojny Bcerów w Anglii 144 str. 5 ilustr. Cena 3\$000.
 Szatański posiew. Opow. na tle rzeczy. wypad. 3\$000
 Most westchnień w Wenecji. Powieść omawiająca dziwne losy biednego wychodźcy. Cena 3\$000.
 Dziecię Marji. Powieść obyczajowa, nadzwyczaj ciekawa. 310 str. druku. Cena 4\$500.
 Drogi sprawiedliwości. Powieść kryminalna. 270 str. druku Cena 4\$500.
 Walerja. Opow. historyczne. 306 stron 4\$500
 Bohater-zakonnik czyli przygody bractwa zakonnego w dzikich krajach, pustyniach i wybrzeżach czarnej Afryki. Cena 3\$000
 Ofiara królowny. Powieść historyczna z X. wieku na tle morderczych walk zachodu, Słowiańczyzny z Niemcami. Całość 204 str. druku. Cena 4\$500.

W puszczy amerykańskiej. Powieść ludowa. Opisuje rzewnie ciężkie przeżycia i losy emigrantów europejskich w olbrzymiej puszczy amerykańskiej. 160 str. Cena 3\$000

Wojenne przygody Staśka Słazaka Książka dla każdego. Dobry pap. 7\$000

NOWE KSIĄŻKI. Trzewiczek Powieść najprawdziwsza. Cen. 2\$000
 Dawni ludzie Opowiadanie z ilustracjami. 1\$500
 Skarby olbrzymia. Baśnie i legendy angielskie. 2\$500
 Soldat. Opowiadanie. 2\$000
 Przeklęty ród. Nowela. 2\$500
 Ave. Nowela. 2\$000
 Giewontowy kupiec. Opowiadanie z r. 1846. 2\$000
 Sprawa honorowa. Z opowiadań sekundanta. 2\$000
 Skarbiec faraona. Opowieść egipska. 2\$000
 Lusja Burlak. Nowela na tle prawd. faktów. Cena 2\$500
 Wytropiony i inne nowele. 2\$000

Opowieści niezwykłe. Przekład z francuskiego. 2\$500

Z dni krwi i chwały. Nowele. 3\$000

Golebice. Szkice powieściowe z początku IV. wieku po narodzeniu Chrystusa Pana. Cena 2\$000

Mama sobie życzy. Nowela. Cena 2\$500

Gamber-Ali. Przekład z z francuskiego. 2\$000

Białonóżka Pana Majora. Powieść. Cena 2\$500

Czarne worki. Opowieść współczesna. Cena 1\$500

W puszczy amerykańskiej. Powieść ludowa. Opisuje rzewnie ciężkie przeżycia i losy emigrantów europejskich w olbrzymiej puszczy amerykańskiej. 160 str. Cena 3\$000

Wojenne przygody Staśka Słazaka Książka dla każdego. Dobry pap. 7\$000

NOWE KSIĄŻKI. Trzewiczek Powieść najprawdziwsza. Cen. 2\$000
 Dawni ludzie Opowiadanie z ilustracjami. 1\$500
 Skarby olbrzymia. Baśnie i legendy angielskie. 2\$500
 Soldat. Opowiadanie. 2\$000
 Przeklęty ród. Nowela. 2\$500
 Ave. Nowela. 2\$000
 Giewontowy kupiec. Opowiadanie z r. 1846. 2\$000
 Sprawa honorowa. Z opowiadań sekundanta. 2\$000
 Skarbiec faraona. Opowieść egipska. 2\$000
 Lusja Burlak. Nowela na tle prawd. faktów. Cena 2\$500
 Wytropiony i inne nowele. 2\$000

Opowieści niezwykłe. Przekład z francuskiego. 2\$500

Z dni krwi i chwały. Nowele. 3\$000

Golebice. Szkice powieściowe z początku IV. wieku po narodzeniu Chrystusa Pana. Cena 2\$000

Mama sobie życzy. Nowela. Cena 2\$500

Gamber-Ali. Przekład z z francuskiego. 2\$000

Białonóżka Pana Majora. Powieść. Cena 2\$500

Czarne worki. Opowieść współczesna. Cena 1\$500

„Uczący się”

Dumą nadzieją każdej rodziny jest spokojny, uczący się wykonawca swych obowiązków, dobry jak złoto. Jednak uczy się nieraz do późnej nocy, skutkiem czego na drugi dzień boli go głowa, umysł jego jest ociężały i odczuwa jakieś niemile przygnębienie.
 Na szczęście zawsze znajduje się w domu

CAFIASPIRINA

Dwie pastylki w kilku momentach usuwają ból, przytomność umysłu, entuzjazm i wesołość. To samo dzieje się z oczulkiem, gdy mu jakikolwiek ból dokucza lub wraca do domu wyczerpany nadmierną pracą. Całej rodzinie CAFIASPIRINA przynosi ulgę, zadowolenie i wesołość.

Jeżeli także niezrównanym w czasie bólu zębów i uszów, podczas migreny, nerwagii i po nadmiernym użyciu alkoholu etc. Reguluje cyrkulację krwi i wzmacnia siłę.
 Nie należy przyjmować pastylek pojedynczych, lecz żądać tubkę zawierającą 20 pastylek, albo 2 pastylkami, albo wręcz mały pakietek (disco), Cafiaspirina z 2 pastylką

